

Handelingen 11-12-13-14-
15-16-17-18-19-20

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1989-1990

Vergaderingen van december 1989

AANPASSING BEGROTING 1989

MIDDELENBEGROTING 1990

UITGAVENBEGROTING 1990

PROGRAMMADECREET

VLAAMS FINANCIERINGSFONDS HERSTEL GEMEENTEFINANCIEN

BEEINDIGING COMPENSATIEPOLITIEK

Inhoud

Nr. 11 Maandag 11 december 1989 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 291

Begrotingsstuk

Indiening en verwijzing, blz. 291

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 291
Intrekking, blz. 291

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 291

Verslagen

Indiening, blz. 292

Jaarverslagen

Indiening en verwijzing, blz. 293

Rapport van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 293

Motie

Indiening en verwijzing, blz. 293

Verzoekschriften

Indiening en verwijzing, blz. 293

Mededelingen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 293

Interpellaties (R.v.O. art. 72)

Indiening, blz. 294

Mondelinge vraag (R.v.O. art. 70)

Indiening, blz. 294

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 69)

Indiening, blz. 294

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 - 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de middeledenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap - 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking, blz. 294

Sprekers : de heren J. De Bremaeker en P. Deprez, verslaggevers, de heren G. Verhaegen en A. Denys, Minister G. Geens, de heren H. De Loor, W. Luyten, E. Van Rompuy, P. Van

Grembergen, L. Hancké, mevrouw M. Vogels, Minister N. De Batselier

Regeling van de werkzaamheden, blz. 317

Nr. 12 Maandag 11 december 1989 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 319

Samenstelling van Commissies

Wijziging onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 319

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 - 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de middeledenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap - 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 294

Sprekers : de heren P. Van Grembergen, H. De Croo, E. Van Rompuy, Minister G. Geens, de heren W. Luyten, A. Denys, G. Annemans, P. Vangansbeke, L. Dierickx, J. Loones, A. Kempinaire

Algemene bespreking (Voortzetting)

Buitenlandse en Externe Aangelegenheden, blz. 336

Sprekers : de heer J. De Bremaeker, verslaggever, de heren H. Suykerbuyk, A. Kempinaire, A. Denys, D. Van der Maelen, W. Luyten, E. Bockstal, Minister G. Geens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 352

Nr. 13 Dinsdag 12 december 1989 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 353

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 - 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de middeledenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap - 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Binnenlandse Aangelegenheden en Operatief Ambt, blz. 353

Sprekers : de heer H. De Loor, verslaggever, de heren E. Vankeirsbilck, J. Pede, Minister L. Van den Bossche, de heren R. Van Lerberghe, R. Van Hooland, L. Vanhorenbeek, G. Cardoen, J. Van Eetvelt, F. Willockx, A. Denys, R. Daems, mevrouw M. Vogels

Ontwerp van decreet tot oprichting van een Vlaams Financieringsfonds tot herstel van de gemeentefinanciën - 267 (1989-1990) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 380

Sprekers : de heer J. Van Eetvelt, verslaggever, de heer H. De Loor

Regeling van de werkzaamheden, blz. 388

Nr. 14 Dinsdag 12 december 1989 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 383

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 - 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de middeledenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen)

- 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap
- 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Welzijn en Gezondheid, blz. 383

Sprekers : de heer J. Van Hecke, verslaggever, de heren A. Denys, J. Devolder, Minister J. Lenssens, de heer J. van der Sande, Minister H. Weckx, mevrouw M. Vogels, de heren W. Peeters, F. Dewinter, W. Luyten, E. Van Rompuy, mevrouw M. Tyberg-hien-Vandenbussche, de heren L. Hancké, H. Lauwers, H. Van Wambeke, W. Verreycken

Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting, blz. 420

Sprekers : de heer G. Beerden, verslaggever, de heren J. Van Eetvelt, F. Vreven, H. De Loor, J. Cuyvers, J. De Seranno, Minister L. Walt Niel, mevrouw F. Brepoels, de heren W. Verreycken, P. Breyne, M. Olivier, Minister T. Kelchtermans

Regeling van de werkzaamheden, blz. 439

Nr. 15 Woensdag 13 december 1989
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 441

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
- 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap
- 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en Natuurbehoud, blz. 441

Sprekers : de heren J. Van Looy en A. Van Nevel, verslaggevers, de heren E. Vandebosch, D. Vervaet, Jozef Bosmans, J. Timmermans, Minister

T. Kelchtermans, de heren E. Gryp, M. Capoen, P. Vandermeulen, G. Beerden, J. Dufaux, J. Cuyvers, J. Caudron, mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, de heren A. Denys, P. Van Grembergen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 469

Nr. 16 Woensdag 13 december 1989
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 471

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
- 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het be rotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap
- 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en Natuurbehoud (Voortzetting), blz. 471

Sprekers : Minister T. Kelchtermans, de heren E. Gryp, R. Van Hooland, J. De Seranno, J. Timmermans, J. Caudron

Economie, Energie en Tewerkstelling, blz. 478

Sprekers : de heer D. Van der Maelen, mevrouw M. De Meyer, verslaggevers, de heren J. De Roo, J. Laverge, C. Lisabeth, A. Denys, mevrouw N. Maes, de heren R. Van Hooland, F. Dewinter, H. Candries, Minister N. De Batselier, de heren L. Bril, F. Aerts, D. Van Mechelen, Minister R. De Wulf, mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 513

Nr. 17 Donderdag 14 december 1989
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 513

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
- 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap
- 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Media, blz. 513

Sprekers : Mevrouw L. Nelis-Van Lie-dekerke, verslaggever, de heer E. Van Rompuy, Minister P. Dewael, de heren A. Denys, A. De Beul, E. Derycke, H. Van Dienderen, W. Verreycken, L. Hancké

Regeling van de werkzaamheden, blz. 536

Nr. 18 Donderdag 14 december 1989
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 537

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
- 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van

de Vlaamse Gemeenschap
– 265 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Cultuur, blz. 537

Sprekers : de heer F. Bosmans, verslaggever, de heer M. Van Peel, Minister P. Dewael, de heren P. Berben, J. Devolder, W. Content, L. Peeters, J. Geysels, A. De Beul, W. Verreycken, O. Van den Broeck, R. Garcia, H. Lauwers, J. De Roo, A. Schellens, J. Loones, F. Cauwenberghs, M. Desutter, W. Seeuws, E. Van Rompuy

Onderwijs en Vorming, blz. 568

Sprekers : de heer F. Sarens, verslaggever, de heer G. Annemans, R. Deswaene, Minister D. Coens, de heren E. Baldewijns, C. Moors, mevrouw N. Maes, de heren W. Van Durme, L. Vanhorenbeek, W. Seeuws, mevrouw A. Leysen, de heren W. Taelman, J. Verheyden, R. Garcia

Regeling van de werkzaamheden, blz. 607

Nr. 19 **Vrijdag 15 december 1989**
 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 609

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 – 9 (1988-1989) – Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 – 6-B (1988-1989) – Nr. 1 (Toelichtingen) – 7-B (1988-1989) – Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 – 6-B (1988-1989) – Nr. 1 (Toelichtingen) – 8-B (1988-1989) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap – 265 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Openbare Werken en Vervoer, blz. 609
Sprekers : de heer M. Desutter, verslaggever, de heren J. Ansoms, H. De Croo, J. De Seranno, Minister J. Sauwens, de heren A. Schellens, H. Van Dienderen, R. Van Hooland, H. Candries, W. Verreycken, F. Vermeiren, G. Cardoen, M. Schoeters, P. Dumez, W. Content, T. Van Parys

Regeling van de werkzaamheden, blz. 635

Nr. 20 **Vrijdag 15 december 1989**
 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 637

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 – 9 (1988-1989) – Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 – 6-B (1988-1989) – Nr. 1 (Toelichtingen) – 7-B (1988-1989) – Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 – 6-B (1988-1989) – Nr. 1 (Toelichtingen) – 8-B (1988-1989) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap – 265 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Openbare Werken en Vervoer (Voortzetting), blz. 637

Sprekers : Minister J. Sauwens, de heren H. De Croo, J. De Seranno, F. Vermeiren, H. Van Dienderen, R. Van Hooland, W. Kuijpers

Voorstel van resolutie van de heer A. Denys betreffende maatregelen om een einde te maken aan de compensatiepolitiek – 268 (1989-1990) – Nr. 1

Voorstel tot aanvulling van de agenda, blz. 645

Sprekers : de heren A. Denys, P. Van Grembergen, L. Hancké

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 – 9 (1988-1989) – Nrs. 1 tot 3 + Errata

Artikelsgewijze bespreking, blz. 645

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 – 6-B (1988-1989) – Nr. 1 (Toelichtingen) – 7-B (1988-1989) – Nrs. 1 tot 3

Artikelsgewijze bespreking, blz. 648

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 – 6-B (1988-1989) – Nr. 1 (Toelichtingen) – 8-B (1988-1989) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Artikelsgewijze bespreking, blz. 649

Sprekers : de heer H. Suykerbuyk, Minister G. Geens, de heer W. Luyten

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap – 265 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 9

Artikelsgewijze bespreking, blz. 689

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 – 9 (1988-1989) – Nrs. 1 tot 3 + Errata

Hoofdelijke stemming, blz. 701

Sprekers : de heren W. Luyten, L. Hancké, A. Denys, J. Geysels, G. Annemans, G. Verhaegen, mevrouw N. Maes, de heer W. Seeuws

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 – 6-B (1988-1989) – Nr. 1 (Toelichtingen) – 7-B (1988-1989) – Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 705

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 – 6-B (1988-1989) – Nr. 1 (Toelichtingen) – 8-B (1988-1989) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Hoofdelijke stemming, blz. 706
Sprekers : de heren R. Van Rompaey, F. Vermeiren, G. Cardoen

Voorstel van motie van overeenstemming
Hoofdelijke stemming, blz. 707

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap – 265 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 9

Hoofdelijke stemming, blz. 709

Ontwerp van decreet tot oprichting van een Vlaams Financieringsfonds tot herstel van de gemeentefinanciën – 267 (1989-1990) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 709
Sprekers : de heren R. Van Hooland, A. Denys

Mededeling van de Voorzitter

Commissie van Onderzoek over het Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse, blz. 711

Eindejaarswensen, blz. 711

Regeling van de werkzaamheden, blz. 711

Bijlagen

Begrotingstabellen, blz. 713

12e vergadering

Maandag 11 december 1989

Middagvergadering

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

- *De vergadering wordt geopend om 14 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

M. Bartholomeeussen, E. Beysen, Jos Bosmans, J. Geysels, C. Marchand, A. Steverlynck ; gezondheidsredenen.

J. Wyninckx ; ambtsverplichtingen.

J. Caudron ; familieverplichtingen.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden

De Voorzitter : Voor de SP-fractie is :

- in de Commissie voor Economie, Energie en Tewerkstelling de heer Wyninckx als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Dielens.

Voor de PVV-fractie is :

- in de Commissie voor Economie, Energie en Tewerkstelling de heer Verhofstadt als vast lid vervangen door de heer Buchmann en de heer Buchmann als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Verhofstadt ;
- in de Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting de heer Buchmann als vast lid vervangen door de heer Sprockeels en de heer Sprockeels als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Buchmann.

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
- 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen)
- 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen)
- 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap
- 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

De Voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van het begrotingsdebat.

De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, terwijl wij in deze Vlaamse Raad de opdracht hebben het eigen Vlaamse binnenlandse beleid en de daarvoor ter beschikking staande geldmiddelen te bespreken, spelen zich op 400 km van onze grenzen belangrijke politieke gebeurtenissen af. Deze gebeurtenissen leren ons in essentie twee zaken.

Ten eerste, dat we het eigen Vlaamse nest een beetje mogen relativeren, hoe belangrijk het ook moge wezen en, ten tweede, ze verplichten ons na te denken over zinvolle politieke structuren en het grote verlangen, een verlangen van alle tijden, zijnde het individuele en collectieve verlangen naar een goed gezag.

De begroting voorziet dat wij door de gezagsuitoefening iets meer dan 349 miljard gaan innen en door de structuren iets meer dan 377 miljard gaan uitgeven. Is het dan ongepast deze beslissing tot besteding te vergezellen van de vraag naar het betere Vlaanderen ? Is de democratie die

Van Grembergen

wij in Vlaanderen hebben zo gezond ? Nergens ontmoeten wij enthousiaste burgers. Ten opzichte van het politieke bedrijf is er de voelbare kilte met zelfs een toon van minachting. Ten opzichte van de individuele politicus is er oppervlakkige camaraderie, soms verzwakt door de achtung om het sociaal dienstbetoon of door de macht die men rechtstreeks of onrechtstreeks wordt verondersteld te hebben om dossiers of problemen geregeld te krijgen.

Heeft de politieke klasse in Vlaanderen geloofwaardigheid en gezag ? Het valt moeilijk hierop een antwoord te geven. Principieel zou het schitterend zijn mocht in het nieuwe Vlaanderen, dat politiek zelfstandig optreedt, het verwachtingspatroon van onze bevolking in de eigen Vlaamse Regering en in het eigen Vlaamse Parlement op zijn best zijn. Enkele jaren deed de slogan : „Wat we zelf doen, doen we beter” het uitstekend. De slogan gaf woord aan een noodzakelijk gevoel van eigenwaarde dat een volk moet hebben. De slogan deed bovendien beroep op kwalitatieve inzet en op de wil tot slagen in competitie. De slogan maakte bovendien duidelijk dat er een vorm van identificatieproces was van elke Vlaming met de nieuwe start die we gingen nemen. Op dit ogenblik echter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, wordt deze slogan als een averechts begrip gebruikt. Hij wordt als de uiteindelijke vernietigende conclusie gehanteerd telkens het Vlaamse Parlement, de Vlaamse Regering of eender welke Vlaamse instelling eerbare principes en eerbare macht aan hun laars lappen.

De Volksuniefractie is van mening dat de ingewikkeldheid van onze structuren, de zware administratieve rompslomp, de ondoorzichtigheid van de besluitvorming, de onbegrijpelijkheid van de administratieve taal en documenten, de grote afstand tussen burger en beslissingsniveau, het huidige gezag kapot en ongeliefd maken. Wij delen hierin als Vlaams gezag en als Vlaams Parlement bij de publieke opinie ten opzichte van het Belgisch niveau en van het ongelooflijk aantal ministeriële excellenties.

Meer dan vele andere gegevens tast dit grote aantal Ministers, waarvan sommigen niets hebben te doen, de algemene publieke geloofwaardigheid aan.

De heer H. De Croo : Denkt u even aan de heer Anciaux.

De heer P. Van Grembergen : Ik heb geen moeite om u te antwoorden. Ook in de Hoofdstedelijke Executieve wordt op dezelfde wijze met excellenties omgesprongen als op het Belgische vlak en op het Gemeenschaps- en Gewestvlak.

Ook de Vlaamse instellingen zijn daardoor verdacht. Het Vlaamse gezegde : „Allen in dezelfde zak te steken want het zijn allemaal zakenvullers, de enen zijn niet beter dan de anderen.” wordt gretig gebruikt en krijgt authenticiteit door ons optreden. Het feit dat het aantal Vlaamse Gemeenschapsministers om zuiver politieke redenen verhoudingsgewijze ook aan de hoge kant ligt, versterkt de nervositeit en de apathie. Ik wil alleen maar komen tot een algemene beschouwing over het politiek aanvoelen bij onze bevolking.

U weet dat wij met de Vlaamse Beweging vrij lang hebben gewerkt aan de Vlaamse natiegedachte. Wel, vele vaders van die Vlaamse natiegedachte hebben het gevoelen dat het zo gewilde kind dat mooi, sterk, krachtig en een voorbeeld zou moeten zijn, al die eigenschappen mist. Dit onlustgevoelen is een slecht gegeven voor onze nieuwe Vlaamse instellingen. Het is onze verantwoordelijkheid dit te verhelpen. Daar bovenop heeft de Vlaamse Regering, onze Regering niet het imago van vastberadenheid, eensgezindheid of doelgericht werken rond projecten voor een beter Vlaanderen, wat de malaise nog versterkt. Langs velerlei kanalen, kranten, radio, televisie of persconferenties geeft de Vlaamse Regering een beeld weg van grote innerlijke verdeeldheid, van spanningen op het persoonlijke en – hoe kan het anders met een Executieve bestaande uit vier partijen – van spanningen op het politieke vlak.

Deze vaststellingen reiken verder dan de tweespalt PVV-excellenties

Volksvertegenwoordiger P. Van Grembergen, VU-fractievoorzitter

en de anderen in de Vlaamse Executieve. Zij hebben te maken met coaching, met bezieling, met de wil tot slagen en met de wil tot eenheid van een echte regeringsploeg.

De heer E. Van Rompuy : Vindt u het normaal, mijnheer Van Grembergen, dat bij een staking van het openbaar vervoer, wanneer een paar honderd betogers zich naar het Kabinet van de Minister begeven, – en die Minister behoort tot uw partij – die Minister onmiddellijk zegt dat hij zijn spaarplan intrekt en de betogers zegt dat hij dit probleem in februari zal regelen via een bijblad ? U geeft hier zeer zware kritiek, want uw woord gebruiken is uw woord gebruiken. Wij hebben zeer goed begrepen wat u heeft gezegd. **(Onderbreking door de heer A. De Beul)** Als er malaise heerst, is dit in uw partij, mijnheer De Beul !

De heer P. Van Grembergen : Collega Van Rompuy, als ik deze algemene bemerkingen maak, sluit ik daar onze eigen Excellenties niet van uit. Ik tracht het algemeen gegeven correct te beoordelen, wat mijn functie ook moge zijn. Dat is de beste manier

Van Grembergen

om met mekaar tot een zinvolle discussie te komen.

Deze situatie heeft de verzwakking van de politieke wil en van de keuzen tot gevolg en vergroot de impact van het regeringsapparaat als apparaat. De Vlaamse Staat groeit daardoor ook naar een Staat – en u mag opnieuw mijn woorden interpreteren zoals u dat aanvoelt – van apparatistisch. In zekere zin is dit de absolute macht van het apparaat tegenover de onmacht van de burger.

De Oostduitse schrijver Stefan Heym zegt dat absolute macht absoluut corrupteert. Het zal iedereen zijn opgevallen hoe schrijvers, als zieners uit oude tijden of als oudtestamentische profeten, in Rusland, in Oost-Duitsland, in Tsjecho-Slovakije, hun volk leiden en begeleiden en de vertolkers zijn van misprijzen, onderdrukking, uitbuiting, verlangen naar adem en naar vrijheid.

Bij ons, in de Lage Landen, bestaat de moderne schrijver niet die met allure, met verbeterheid, met opstandigheid, de bezetenheid van de getekende, de maatschappelijke verbanden beschrijft en de onderste steen boven haalt van de verwantschap tussen de politieke besluitvorming en families, of van politieke families en benoemingen, of van politieke families en de bevruchting van hun organisaties. Niet dat wij binnen het literair gegeven van de Nederlanden bloot staan. De Reinaert en de Tijl Uilenspiegel zijn beide werken die tot wereldliteratuur behoren en ze typeren in welke tijd ze ook mogen geschreven zijn, de sluwheid, de bevoordeling van de clan of van de familie, de verdrukking, de argeloosheid van de eenvoudige, de kortstondige eedverbonden om belangen na te streven.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, in de Volksunie, maar ik weet ook met zekerheid in de andere politieke partijen – en ik hoop, mijnheer Van Rompuy, dat u nu ook aandacht heeft – groeit de wil om politieke cultuur – het grote woord is er uit – in decreten en wetten om te zetten. Het is dit beleid

van politieke cultuur dat onze Vlaamse instelling uit de slechte Belgische tradities moet halen. Natuurlijk heeft politieke cultuur in de eerste plaats te maken met cultuur, en politieke cultuur is beschaving, is verfijning, is humanitas, is schroom ten opzichte van de machtsuitoefening. Politieke cultuur veronderstelt relativering, het betrekkelijke inzien. Politieke cultuur staat haaks op brutaliteit, op eenzijdigheid. Politieke cultuur zoekt het forum niet om het forum. Het Romeinse woord is hier schitterend gebruikt. Politieke cultuur is geen brul-aria, is niet lomp.

Politieke cultuur weet dat de waarheid en het gelijk eigenlijk onbestaande zijn en dat wie waarheid en gelijkheid voor zich opeist alleen maar brandstapels, Berlijnse muren, Tiananmen-pleinen, concentratiekampen, kruistochten en leugens tot stand brengt. Wie dat op die wijze inschat, bekijkt het hele gegeven van de geschiedenis. Politieke cultuur is de menselijke zoektocht in het beleid tussen billijkheid en rechtvaardigheid, tussen en individuele en persoonlijk ke aanmoediging en beloning en de sociale gemeenschappelijkheid, en het brengen van een volk of een gemeenschap tot een hoog niveau. De Volksunie en het nationalisme in zijn meest zuivere vorm hebben altijd gedroomd van een Vlaanderen met een goed gezag.

Minister G. Geens : Mijnheer Van Grembergen, ik vroeg mij af wat u eigenlijk bedoelde.

U geeft ons een les in politieke cultuur alsof die voor ons allen zou gelden. Blijkbaar geldt ze niet voor uw eigen partij, die schijnt de politieke cultuur in pacht te hebben.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, denkt u dat het niet goed is even na te denken over onze instellingen en over de wijze waarop ze functioneren ?

Minister G. Geens : Daar ga ik mee akkoord.

De heer P. Van Grembergen : Ik eis voor mijzelf niets beters op, integendeel. *(Twistgesprekken)*

Collega Li, mag ik alleen maar zeggen, zonder tremolo's, dat het voor politici toch belangrijk is na te denken over hoe met macht moet worden omgegaan, wat ook voor mijn fractie en voor mij zeer belangrijk is. Indien u daar niet wil naar luisteren, is dat uw goed recht. Ik heb een bepaalde opvoeding genoten. Ik heb van leraars les gekregen over Perikles, over Athene, over de schittering van de democratie, over de Grachen en Hamoerabi enzovoort, wat invulling heeft gegeven aan een deel van mijn dromen en verlangens. Dat geeft invulling aan de politiek en daarmee wens ik niemand de les te spellen. Ik stel alleen maar vast dat er bij onze bevolking te weinig belangstelling is voor het politieke gebeuren en dat wij moeten zoeken naar de oorzaken daarvan, die wellicht niet te vinden zijn bij de bevolking, maar bij ons.

De heer W. Luyten : Ik stel vast dat wat bijvoorbeeld de heer Denys op een veel hardere toon tegenover de regering verklaart blijkbaar niet irriteert, maar wat hier op een zachte toon wordt gezegd wel:

De heer E. Van Rompuy : Als u het niet eens bent met de door de Executieve gevoerde politiek, stap dan op !

De heer W. Luyten : Ik vrees dat gij eerst Belg zijn en dan Vlaming, maar wij zijn eerst Vlaming en dan Belg !

De Voorzitter : Politieke cultuur vereist uiteraard dat er naar elkaar wordt geluisterd.

De heer P. Van Grembergen : Ik herhaal dat ik deze opmerkingen niet maak vanuit een antithese meerderheid-minderheid, maar vooral onder de indruk van de gebeurtenissen die zich in Oost-Europa voordoen, waar volkeren bezig zijn vorm te geven aan nieuwe politieke structuren.

De heer A. Denys : Mijnheer Van Grembergen, voor de politieke duidelijkheid wil ik u een vraag stellen.

U pleit voor politieke cultuur. Hebt u nu onrechtstreeks of rechtstreeks gepleit voor de vrijheid van de Volksunie in het kader van de Vlaamse Regering ?

Denys

U weet dat er een feitelijke meerderheid en een feitelijke oppositie is in de proportioneel samengestelde Executive. Voor de politieke duidelijkheid wil ik vernemen of u pleit voor het hernemen van de vrijheid van de Volksunie of blijft u binnen de feitelijke meerderheid ?

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer Denys, hoe is het mogelijk om de dingen toch altijd louter op het dagelijks vlak te bekijken.

De heer A. Denys : Dat mag toch wel, zou ik denken.

De heer P. Van Grembergen : Wij hebben een Vlaams Regeerakkoord ondertekend en wij houden ons daaraan. Maar bij de uitvoering, bij de wijze van handelen en optreden, het inspelen op behoeften kan en moet het noodzakelijk zijn dat wij nadenken over de wijze waarop wij dit alles doen. Hoe geven wij nu in de praktijk naast de cijfers vorm aan dat betere Vlaanderen ? Dat heeft te maken met het omgaan met de macht.

De heer W. Luyten : Een jaar na de Regeringsverklaring. (*Twistgesprekken*)

De heer P. Van Grembergen : Het Vlaamse beleidsniveau, de Vlaamse Regering moet volgens de Volksuniefractie naast de materiële invulling van vele keuzes en de vele beslissingen, de politieke cultuur gestalte geven. Het zal dit zijn dat ons zal onderscheiden van de Belgische eenheidsstaat. Hoe dikwijls lezen wij niet dat alleen het bordje is veranderd, maar dat de wijze van werken en optreden dezelfde zijn gebleven als binnen het Belgisch geheel.

De heer A. Denys : Zeer juist.

De heer P. Van Grembergen : Ik vraag dat wij daarover nadenken.

De heer A. Denys : Niet alleen nadenken ; er moet ook actie worden gevoerd.

De heer P. Van Grembergen : Wij moeten in staat zijn om de politieke benoemingen, met als laatste en doorslaggevende referentie de partijhorigheid, achter ons te laten.

Ik weet dat de Volksunie door deze regeringsdeelname ook boter op het hoofd heeft. Wij gaan dus niet vrijuit. Ik zeg het onomwonden : voor enkele zilverlingen heeft de Volksunie de principes van een propere democratie, zacht geweld aangedaan. Op de rijke brooduitdeling van de ambtenverdeling hebben wij in lengte van tijd in het verleden nooit iets – en nu enkele kruimels gehad – veroverd of toebedeeld gekregen, naargelang men het wil interpreteren, maar daarvoor hebben wij het principe geweld aangedaan van de propere democratie. Ik ben daar eerlijk in en zeg dat ik daar moeite mee heb en de partijleiding keurt deze gang van zaken eigenlijk af.

De heer G. Annemans : Dat moet u eens nader uitleggen.

De heer A. Denys : Wat keurt u eigenlijk af ?

De heer P. Van Grembergen : De politieke benoemingen. Dat wij daar iets moeten aan doen, is duidelijk.

Nu beseft ik zeer goed dat ook in de andere partijen de grote gedachte aan een correct benoemingsbeleid veld wint. Mijn fractie wil met de andere fracties daarover beraadslagen en tot decretale initiatieven op het Vlaamse vlak komen.

De heer G. Annemans : En in afwachting gaat alles zo verder.

De heer P. Van Grembergen : In afwachting, mijnheer Annemans, zullen wij trachten op een zuivere wijze invulling te geven.

Vanuit deze geestesgesteldheid, waarderen wij de initiatieven van Minister Van den Bossche om het klunnen van de intercommunales, zitpenningen en reisvergoedingen te ontwarren en gelijk te schakelen, te reglementeren en doorzichtig te maken.

De heer A. Denys : Mijnheer Van Grembergen, tijdens de voorbije jaren heb ik nooit iemand van de VU inzake de politieke benoemingen ook maar een enkele opmerking horen maken.

De heer P. Van Grembergen : Mijn-

heer Denys, ik heb niets tegen het feit dat iemand, die een politieke lidkaart heeft, een benoeming krijgt. Ik ben niet akkoord dat hij deze zou krijgen zonder andere kwalificaties en dus enkel met de kwalificatie van de lidkaart. Wanneer men dus kwalitatief voldoet aan het invullingsgegeven, dan bestaat daar voor ons geen probleem. Waar evenwel scheeffreking tot stand komt rijzen problemen. U weet trouwens zeer goed wat ik daarmee bedoel. Bovendien zullen de initiatieven van Minister Van den Bossche leiden tot een moeilijk te planten en recht te houden boom.

Het is bij het nadenken over de verwezenlijking van het betere Vlaanderen dat ik mij de vraag stelde, wat deze generatie, sedert de verwezenlijking van het algemeen stemrecht, aan de kwaliteit van de democratie heeft toegevoegd ? Ik kwam tot geen succesvolle lijst. Ik haal even aan : ingewikkelde instellingen, decadentie van de ministeriële departementen, een door de politici gedemotiveerd ambtenarenkorps, het opeten van de Staat door belangengroepen en machtszuilen, gefusioneerde gemeenten zonder evaluatie, verstarde bureaucratie, de politiek dode tussenschakel van de provincies, om de twee en een half jaar nationale verkiezingen opgevrolijkt met tussen-door gemeenteraads- en Europese verkiezingen, honderden miljoenen verslindende inhoudsloze lege verkiezingspropaganda en parlamentsleden die verworpen zijn tot stemknopduwers, smiling ledepoppen, geldophalers, pijpendansers van de goedkoop opgevolde publieke opinie.

Nogmaals refereer ik hier, waarde collega's, naar de gebeurtenissen in het Oostblok waar alles van de systemen wordt weggevaagd, zetbazen en de goden van het systeem.

Neem de vrijheid weg bij ons, neem de welvaart weg, neem de verburgerlijking weg, neem de lethargie weg, neem de blasé's weg, neem de vage moeheid weg van onze maatschappij, neem het ongeloof in alles weg, en geloof maar dat men ons ook uitwuift, gans de politieke klasse.

Mocht dan deze evaluatie voor sommige collega's wat zwartgallig over-

Van Grembergen

komen, dat ze dan even de uitslagen van de Europese verkiezingen analyseren en de tendensen, die zich in gans West-Europa vertonen.

Het is dus tijd om tijd te maken voor zinvolle democratie en zinvolle politieke cultuur.

Met ontroering denk ik terug aan de grote vredesbetogingen hier in Brussel. Het waren ook maar honderdduizenden dromers, verwaaide nonnen en gestoorde gelovigen, naïevelingen met vlaggen, klowns in narrenpakken, beschilderde en verklede maangrijpers – zo werden ze getypeerd – jongetjes en meisjes uit de uit de hand gelopen jeugdbewegingen, het waren maar vaders en moeders met verstild heimwee naar de vredespijp.

Kortom, het was volk waarmee men niets kan doen, waar men geen technologische, economische, vernieuwde, sterke Westerse maatschappij mee kon maken. Inderdaad, ze moesten weerbaar zijn, ze moesten botten en uniformen dragen. Zo werd het toen in bepaalde kranten en weekbladen geschreven.

Op die betoging toen was democratie. Het waren de laatste grote betogingen van deze eeuw in het Westen van Europa, waar de mensen hun ziel lieten zien.

Het is juist, men noemde het sameraapsel, want het etablissement was er niet, de Generale was er niet, de bankiers waren er niet, de Kerk was er niet, de Gestelde Lichamen waren er niet. Er was alleen maar een meute van klein volk, met kinderwagens, slobbertruien, toeteraars, verward, wel goed bedoeld en gelovend in hun zaak.

Het beleid, de regeringen hebben toen geëscamoteerd, ook onze beleidsmensen. Nu zien we hoe in het Oosten een zelfde soort volk geschiedenis maakt. We bekijken het met ongeloof, met sympathie en de grote hoop dat het moge lukken.

De basis van dit alles, collega's, is het onstuitbare, het onverwoestbare

verlangen naar het betere en naar het goede gezag. Ook in Vlaanderen, ook voor het beleid wensen wij, vanuit de Volksunie, dat betere.

Daarom hebben wij als nationalistenvlaanderen gewild. De Vlaamse Regering moet daar vorm aan geven. Dat betekent dus : naast Flanders Technology, aandacht voor Vlaamse cultuur, artistieke en ambachtelijke kracht, wetenschappelijke en economische inspanningen, motiverende vorming en kennisoverdracht in ons onderwijs, humanitas en beschaving.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, gans de begroting – en het hoeft dus geen tegenstelling te zijn – kan in zijn detailpunten, over de verschillende bevoegdheidsdomeinen heen, alsdusdanig geïnterpreteerd en gelezen worden.

Als men het zo maar wil zien en als men het zo maar wil. Mijn betoog is dus de cijfers uit de weg gegaan. Niet omdat ik ze niet zie, niet wil zien, of niet kan zien, maar omdat ze slechts realiteit worden als er een politieke visie achter schuilt.

Terwijl Europa in beweging is, terwijl de volkeren in Europa, de natuurlijke bouwstenen van Europa, na decennia ontkenning van hun bestaan, terug hun plaats innemen, kunnen wij met Vlaanderen, met onze gewonnen zelfstandigheid een bescheiden, maar toch zinvolle weg tonen.

In de Volksunie leven daarover vele ideeën, vooral in de richting van een zinvol gebruik van onze culturele akkoorden. Fataal of gelukkig zal Vlaanderen opnieuw, zoals in de Middeleeuwen, de Europese draaischijf worden, ontmoetingspunt binnen afzienbare tijd van tien of elf, of twaalf landen die elkaar gevonden hebben in de economische, monetaire en hopelijk ook in de politieke unie, die het Verenigd Europa zal heten.

Dit ontmoetingspunt Vlaanderen kan en moet ook een referentiepunt zijn, omdat we gebleven zijn wat we zijn, Zuidnederlanders, maar Nederlanders, omdat we gedaan hebben wat we moesten doen : de politiek vermenselijkt en het leven van ons volk

verbeterd, omdat we de ganse wereld ontmoeten met respect, uit zelfrespect, zoals Erasmus deed.

Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, mijn partijgenoten zullen de bevoegdheden en de besteding bespreken.

Om te besluiten verwijs ik naar een Engelse Vlaminge. Onlangs werd het boek van Patricia Carson over Vlaanderen uitgegeven. U moet het eens lezen. Het is een merkwaardig boek en de titel alleen zegt reeds veel : „In eindeloze verscheidenheid”.

Maar dit boek draagt een dwepende spreuk in het Latijn uit het jaar 1100 van de clericus Petrus Pictor uit Sint-Omaars : „Flandria, Dulce Solum, Super Omnes ferra beata”. „Vlaanderen, zachte aarde, onder alle landen het meest gezegend”.

Dat is het betere Vlaanderen. Wat het betere Vlaanderen betreft staat de Regering nog veel werk te wachten.

Wat de begroting betreft zal de Volksunie een positieve stem uitbrengen en ze zal in loyaleiteit met de Ministers, van welke opinie of van welke partij ook, pogen een zinvol beleid uit te stippelen.

De Voorzitter : De heer Annemans heeft het woord.

De heer G. Annemans (op de tribune) : Mevrouwen, mijne heren, het Vlaams Blok zal ook deze maal de duim naar onder keren voor de begroting van de Geens-Executieve. Dit moet u niet verwonderen. Ook deze begroting is de begroting van de onmacht, de begroting van een stukje België dat Vlaanderen wordt genoemd en beweert op weg te zijn naar Europa, maar aan beide enkels een zware Belgische klomp meesleept. Het is niet de eerste maal dat ik vanop deze tribune duidelijk zeg dat het Belgisch federalisme, waarvan u de uiting bent, door mijn partij wordt afgewezen.

Deze begroting zal wellicht door alle partijen in mindere of meerdere mate worden beschouwd als een mijlpaal, omdat het de begroting is van een in bevoegdheden uitgebreide Executieve, de eerste volledige begroting sinds de Staatshervorming, die wij su-

Annemans

per-Egmont hebben genoemd. Voor ons is ze echter niet historisch. Wij menen dat er slechts een graduueel verschil is tussen het België van vóór en dat van na 1988. Er is geen essentieel verschil in de gang van het federalisme. In ruil voor bevoegdheden heeft Vlaanderen een hoge prijs betaald, een veel te hoge prijs. Zo was het in 1970, zo was het in 1980, zo was het in 1988. De kritiek op Brussel, de financiering en de taalwet zal ik hier niet herhalen. Ik zeg enkel nog eens duidelijk dat de essentiële krachtlijnen van onze openbare bestedingen en van ons Vlaams lot in handen zijn en blijven van niet-Vlaamingen, die in België de touwtjes stevig in de knuisten van hun dubbele meerderheid blijven houden.

Vlaanderen sukkelde verder. Zijn potentieel IMF-imago wordt vervalst door België. Zijn economische resultaten en boni worden afgeroomd door België. Zijn zuinigheid wordt in verkwisting omgezet door België. Zijn politici blijven echter de horige hovelingen van een Staat waarbij wij geen enkele baat hebben. Geen van zijn verantwoordelijke leiders brengt de verbeelding op om rustig de baten tegen de kosten af te wegen en tot de bevinding te komen dat wij het zelf beter zouden kunnen. Geen van alle verantwoordelijke politici kapt met het verleden. Zij zijn aan de macht, maar zonder verbeelding. Hun verbeelding reikt nooit verder dan het volgende interview in de krant of het komende fietstochtje op de televisie. Wat een verschil met de grote en kleine leiders die het hele Oosteuropese continent in brand hebben gestoken. Estse, Litouwse en Sloveense Parlementen roepen hun onafhankelijkheid uit en schaffen unaniem de Grondwet af die hen zolang knechtte. Zij hebben in het puntje van hun kleine teen meer verbeelding dan er in heel de holle ruimte van deze Vlaamse Raad aanwezig is. Wat een bekrompen gehuchtje, dit Vlaanderen van de Vlaamse Executieve ! Een schepencollege dat zich Executieve en zelfs Regering durft te noemen ! Een gemeenteraad die zich Vlaamse Raad en soms zelfs Vlaams Parlement durft te noemen ! Wij zijn

niet eens een simpele gemeenteraad waard. Bij de geringste Belgische vingerknip plooit deze Vlaamse kermis. De ondergeschiktheid wordt bij de minste wenk probleemloos bevestigd. Voor wanneer de Onafhankelijkheidsverklaring van de Vlaamse Raad ? Wanneer de rebelse decreten die België aan onze fiscaliteit en onze financieringswetten binden in de plaats van het omgekeerde ? Wanneer het visionaire ogenblik waarop Vlaanderen als Europees kerngebied met de Europese hoofdstad als Vlaamse hoofdstad de ECU tot zijn munt uitroept, als voorbeeld van Europese progressiviteit en als lefhebberend voorbeeld van staatskundige verbeelding ? Helaas, ik herhaal het : dat soort Vlaamse leiders moet Vlaanderen nog steeds ontberen. Dus sukkelde Vlaanderen verder en trekt de Belgische kar.

Welnu, mevrouwen, mijne heren, dit gedrag, of in historisch perspectief deze afwezigheid van gedrag, zullen wij door onze afkeurende stem aan de kaak stellen. Gij zijt onwaardig om de Regering van het Vlaamse volk te worden genoemd. Het is waar, gij kunt een prachtig palmares voorleggen. Gij hebt meer vierkante centimeters krant gevuld met de fotografische weergave van uw executievevelijke aangezichten. Gij hebt meer minuten van de zendtijd van het nieuws gevuld. Troepen journalisten zijn deze Executieve achterna gereden. Waar zij ook ging of stond, de Executieve kwam in het nieuws. Zie eens hoe zij werken voor ons en hoor eens hoeveel zij ons beloven, heeft de kleine werkende Vlaamse man gezegd. De Executieve werkt naar goede Belgische traditie aan de volgende verkiezingen.

De voorkeurstemmen zijn voor sommigen een ridicule obsessie.

En het Vlaamse parlement, het kabbelt rustig verder. Hier wordt verder het melige gezever voortgezet dat al jaren het handelsmerk is van de Vlaamse Raad : de stortvergunning in Kachtegem, de pijplijn in Kuttikhove, de insijpeling van de Klinge en de sociale onrust in Desteldonk, en af en toe laaien de gemoederen op met een groot debat over een snelle trein of over de grindwinning .

De wezenheid van de Vlaamse zelfstandigheid komt hier nooit ter sprake, en wanneer ze aan de orde is, dan vernemen wij enkel het resultaat wanneer schimmige heren met Spietaels een Brussels nachtkasteel komen uitgekropen.

De statuur en het kaliber van de machtsuitoefening in Vlaanderen, heeft ook alle Belgische kenmerken.

Belangen wegen zwaarder dan de toekomst. Het onderwijs werd omwille van de belangen in het keurslijf van een eenheidstype gewrongen.

De problematiek van de vreemdelingeninwijking in Vlaanderen wordt omwille van de belangen tot een discussie over taallessen en sociale woningen herleid.

Over de voorgedij in de Brusselse rand is enkel de Belgische wet en de steeds slechts stenografische Arrondissementscommissaris zaligmakend, omwille van de belangen.

Inzake milieu blijft men zweren bij een corrumperend vergunningstelsel, omwille van de belangen.

Aan de sociale zekerheid is niet geraakt, omwille van de belangen.

Het beschamend vertoon van de onwerkzaam gebleken proportionele Regering, kankert verder, ook omwille van de belangen.

Neen, dames en heren, wij bedanken u voor uw Vlaanderen. Het is niet het Vlaanderen waarvoor wij, Vlaams-nationalisten, geijverd hebben.

Wie het gevoel van schaamte ontbeert, kan wellicht beweren dat dit Vlaanderen het Vlaanderen van de frontiers was.

Een dergelijke uitspraak kan men horen uit de mond van de schippers op een zinkende Volksunie-schuit en is alleen maar mogelijk omdat de frontiers hier niet meer zijn om ze tegen te spreken. De Volksunie zal al het bedrog en al het verraad duur moeten bekopen.

Toen wij met de gemeenteraadsverkiezingen van 1988 naar de eerste

Annemans

confrontatie afstevenden met de kiezer sinds Hertoginnedal, zaten wij als Vlaams-Blokkers rustig de uitslag af te wachten. In het Vlaams-nationale bastion Antwerpen, de startbasis van zoveel flamingante strijd, hadden wij de cijfers van de parlementsverkiezingen van 1987 overgeplant.

Jarenlange consequentie, intense arbeid, militante strijd zou nu worden beloond. Wij zouden onze twee zetels, als alles goed ging, gaan verdrievubbelen. Het vreemdelingentema, de zakkigheid van de Antwerpse coalitie, dat alles en nog veel meer zou ons zes zetels moeten opleveren.

En dan kwam het bericht, iets wat wij en iedereen, totaal hadden onderschat : tien zetels. Vier extra zetels waren dat. De Volksunie verloor diezelfde avond vier zetels. Antwerpen had Vlaams-nationaal verraad veroordeeld en bestraft. Het had zich tot de consequente toepassing van de Vlaamse beginselen gewend en terecht.

De trend heeft zich verder doorgezet met de Europese verkiezingen. In het Antwerpen van Minister Schiltz zijn wij nagenoeg vier keer zo groot als de Volksunie.

De kiezer, de bevolking, uw en mijn Vlaamse volk kan niet bij de neus worden genomen. Het vermoedt wat het niet weet. Het ruikt wanneer er iets stinkt. Pas maanden later zou Hugo De Ridder bekend maken dat de Volksunie reeds voor de verkiezingen geheime onderhandelingen voerde met het oog op het voltrekken van het Hertoginnedalverraad.

Het Vlaams Blok zal tot in de kleinste uithoek van Vlaanderen de rekening, de Vlaams-nationale rekening presenteren, en geen hoekje van de Vlaamse landouwen zal klein genoeg zijn voor de Volksunie om er weg te kruipen, want zij hebben het Vlaanderen van hun executie mee helpen voltrekken. In plaats van een Vlaanderen dat zelfstandig is, waar een rechtvaardig gezag zou moeten heersen, het „goed gezag” van Lodewijk Dosfel, hebben zij een Belgisch-federalistische karikatuur mogelijk gemaakt.

Voor dit Vlaanderen van de Vlaamse Executieve, een Vlaanderen met leiders zonder verbeelding en met politici vol met bekrompenheid, keren wij hartelijk de duim naar onderen. Wij zullen de begroting niet goedkeuren. (*Applaus bij het Vlaams Blok*)

De Voorzitter : De heer Vangansbeke heeft het woord.

De heer P. Vangansheke (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik wil in deze korte uiteenzetting niet ingaan op het concrete cijfermateriaal van deze begroting. Ik wil enkel fundamenteel één gedachte ontwikkelen.

Ik ga hierbij uit van twee vaststellingen.

Ten eerste : alle politieke partijen hebben gezegd, bij de geboorte van deze Vlaamse Staat, dat zij wensten te werken aan een beter Vlaanderen. Deze gedachte culmineerde in de haast geveugelde, maar tevens nogal gecontesteerde, uitspraak van de Eerste Minister van deze Vlaamse Regering Gaston Geens : „Wat we zelf doen, doen we beter”.

Ten tweede : alle huidige verantwoordelijken trachten ons, elk met hun eigen woorden, te verklaren, te bewijzen dat deze begroting 1990 een crisisbegroting is.

Begroting is volgens Van Dale : „raming van de kosten van een landsbestuur over een toekomstig tijdperk”. Deze kosten moeten gebaseerd zijn op een doel dat men wenst te bereiken, op een visie die men wil nastreven. Die visie kan men terugvinden in die eerste vaststelling, de wegen zoeken naar het betere Vlaanderen. Wanneer we te doen hebben met een crisisbegroting - tweede vaststelling - kan dit ogenschijnlijk moeilijk zijn. In feite is dit niet zo. Want in crisis dient men zijn prioriteiten nog strikter te bepalen in functie van de voornaamste behoeften.

Die behoeften kan men bepalen in functie van materiële dingen.

Plato noemde in zijn tractaat over de elementaire staat de eerste en voor-

naamste behoefte, het verzekeren van ons voedsel met het oog op ons bestaan en leven ; de tweed& behoefte : huisvesting. Het is nog altijd zo. Men kan de behoeften ook bepalen in functie van personen : welke personen binnen die staat, binnen die leefgemeenschap hebben meest behoeften ? Het is nogal duidelijk dat dit de zwakkeren zijn.

Uit deze gedachtengang leid ik af dat een eerste prioriteit op deze weg naar dat betere Vlaanderen, de zorg voor bestaan en leven en huisvesting voor de zwakkere moet zijn, alle drie deze termen in de twintigste eeuwse betekenis van het woord.

Als Volksunie, die wellicht meer dan anderen, die bezorgheid voor allen in dit betere Vlaanderen, hoog in haar vaandel heeft, is dit dan ook een eerste prioriteit.

Ik vind dat het aanvaarden van deze prioriteit zeer belangrijk is. Ik ben wat geschrokken door het verhaal van Manu Ruys in De Standaard van vrijdag laatst, waar hij stelde : „De Amerikaanse essayist Francis Fukuyama ziet het kapitalistisch liberalisme nu overal zegevierend over het socialisme. Voor het Westen, schrijft hij, is dit het einde van de geschiedenis. Het zal voortaan vegeteren zonder ideologie, zonder uitdagingen, in gezapige luxe.”

Als Volksunie zijn we radicaal tegen een dergelijke uitspraak. Vlaanderen zal niet vegeteren in gezapige luxe, zolang wij er iets in te zeggen hebben. Daarom blijf ik er bij dat zorg voor bestaan en leven en huisvesting van de zwakkere, een eerste prioriteit moet blijven in dit eerste, maar ook in de volgende jaren van het autonome Vlaanderen.

Wanneer men die gedachte aanvaardt, moet men ze kunnen terugvinden in de voorgelegde begroting.

Ik heb ze overlopen, beginnend met de inleidende uiteenzetting van Eerste Minister Gaston Geens voor de Commissie voor Financiën en Begroting en de reactie van de SERV. Ik vond weinig van die gedachte terug. Ik kan het min of meer begrijpen. Alles concentreert zich rond het be-

Vangansbeke

komen van een financieel evenwicht. Ik kan het begrijpen van een Eerste Minister van een Vlaamse Regering, die in de eerste plaats beschouwd wordt als een econoom. Ik kan het begrijpen van de SERV die in feite enkel en alleen advies gevraagd werd over het financiële.

Toch blijft die gedachte fundamenteel en dient men ze terug te vinden in de verschillende deelgebieden. Ook deze heb ik overlopen en wil ik er, in functie van die gedachte, wat accenten leggen.

Voor wat Buitenlandse en Externe Aangelegenheden aangaat, kan men zijn aandacht ook vestigen hoe bijvoorbeeld in Europese context, we hulp kunnen bieden aan de zwakkere regio's binnen dit continent.

Voor de Binnenlandse Aangelegenheden, dring ik aan op het treffen van een meer op de problematiek afgestemde regeling voor de miljoenen die de gemeenten krijgen uit het Fonds Van den Bossche en Lenssens, zodat ze werkelijk terecht komen bij de zwakkeren in onze Gemeenschap. Ik heb de indruk dat nu maar al te vlug maatregelen genomen werden, die het oorspronkelijke doel voorbij schoten.

Voor Welzijn en Gezondheid, het domein bij uitstek voor deze bekommernis, het voeren van een beleid, dat boven alle zuilen, oog heeft voor wat noodzakelijk moet. Gehandicaptenzorg, de zorg voor de minsten onder de zwakkeren, dient hier de eerste zorg te zijn. Dit voorbije jaar werd een akkoord bereikt met de opvoeders. Er blijft echter nog veel te doen. De uitvoering van wat overeengekomen was, is nog bezig en er is hier en daar wat gegrom. Instellingen hebben nog miljoenen tegoed, die maar niet worden vrijgegeven. De bijzondere jeugdzorg blijft waakzaam. Kan dit het domein niet zijn waar die prioriteit ten volle wordt beantwoord ?

Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting : we hebben er in de Commissie een lange discussie over gehad. Het was de wens van de

gehele Commissie een financieel amendement in te dienen, in de lijn van de prioriteit die ik vooropstelde in dit betoog. Het is tenslotte uitmondend, uit vriendelijkheid ten opzichte van de Regering in een resolutie, met hetzelfde doel : meer huisvestingsmogelijkheden voor de zwakkere. Het weze een duidelijk signaal voor de Regering.

Leefmilieu en Natuurbehoud, zo nauw aansluitend bij de eerste prioriteit die ik vermeldde : zorg voor bestaan en leven in de twintigste eeuwse betekenis van het woord ; voortdoen op de ingeslagen weg.

Economie, Energie en Tewerkstelling. Het is duidelijk dat een sociale politiek niet kan worden voortgezet wanneer de economie niet draait. Het is echter eveneens duidelijk dat de subsidiëringpolitiek geen sinterklaaspolitiek moet zijn, maar zeer selectief moet worden toegepast. Inzake tewerkstelling dient de aandacht te gaan naar de zwakkere in deze sector : de langdurig werkloze.

Voor Media en Cultuur dient men duidelijk de richting van volksverheffing in te gaan en niet deze van volksvervlakking.

We zullen op die manier de zwakkere kunnen mee optillen.

Bij Onderwijs en Vorming – teveel verspreid over vier Ministers – dient speciale aandacht te gaan naar de analfabeten en de migranten, de twee zwakste groepen.

Ten slotte dient voor Openbare Werken en Vervoer voorrang te worden gegeven aan de voetgangers en de fietsers tegenover de auto, aan het openbaar vervoer tegenover de auto-file.

Wanneer op al die domeinen, de prioriteit voorrang aan de zwakkere in acht wordt genomen, dan zijn we op weg naar een beter Vlaanderen. Wij zullen er niet armer door worden. Integendeel, we zullen winnaars worden. Schreef Henriette Roland Holst Van Der Schalk in haar tijd niet : „De zachte krachten zullen zeker winnen in 't eind". Zo worden wij een land, worden wij een volk,

waar andere landen, andere volkeren, met eerbied naar opkijken.

Het is, voor de Volksunie, onze droom en verlangens. **(Applaus bij de VU)**

De Voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik weet niet in hoeverre de rust die momenteel in dit Parlement heerst geen reden is tot onrust.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, steeds ben ik ervan overtuigd dat federalisme in essentie een verrijking, een verfijning en een verdieping van de democratie betekent, ook van de parlementaire democratie.

Zoals u weet pogen de Groenen niet alleen de vraag te stellen, zoals mevrouw Vogels dat vanmorgen deed, welk soort beslissingen al dan niet moeten worden getroffen op sociaal en economisch gebied. Zij stellen ook steeds opnieuw de vraag op welke manier de beslissingen moeten worden genomen. Wat dient er dus te worden verstaan onder de begrippen democratie en verrijking van de democratie ?

Het feit dat wij nog altijd genieten van het dubbelmandaat heeft een voordeel, namelijk dat wij aan Ministers van de nationale en van de Gewestelijke of Gemeenschapsregering, dezelfde vragen kunnen stellen. En ik hoop, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, dat u, evenzeer als de heer Wilfried Martens, op mijn vragen zult willen antwoorden.

De heer Martens heeft ten overstaan van de Coudenberggroep een tijdje geleden verklaard dat België een model was voor de Europese federatie. Op 6 december laatstleden heb ik daarover met hem in de Senaat een gedachtenwisseling gehad. Daarin verwees ik naar mijn interpellatie van 20 juni laatstleden betreffende de toen opgericht interministeriële conferenties. Hij wees er mij op dat er in België reeds vijftien interministeriële

Dierickx

riële conferenties bestaan, die samenwerkingsakkoorden en vormen van samenwerking tussen de Regeringen en de Executieven voorbereiden. Ik ga ze hier niet alle opsommen, dat gaat van conferenties voor infrastructuur en verkeerswezen tot conferenties voor volksgezondheid en milieu. De Eerste Minister verklaarde in zijn antwoord het volgende :

„Indien het overleg binnen de interministeriële conferenties moet leiden tot een beslissing in de vorm van een ministerieel besluit, een koninklijk besluit of een besluit van de Executieve of in de vorm van een wet of een decreet, moet die door ieder gezagsniveau worden genomen, met inachtneming van de wederzijdse autonomie. Ook al wordt een samenwerkingsakkoord dat de Staat en bepaalde Gemeenschappen of Gewesten bindt, voorbereid binnen een interministeriële conferentie, toch moet het worden goedgekeurd door de bevoegde overheid op ieder gezagsniveau.”

Als wij verder lezen merken wij dat deze gezagsniveaus enkel Executieven zijn. Er is geen sprake noch van Raden noch van het nationale Parlement.

Ik neem het voorbeeld van het Samenwerkingsakkoord ter Bescherming van de Noordzee. Dit akkoord werd een paar dagen geleden door de Vlaamse Executieve goedgekeurd. Ik heb reeds vele middelen aangewend om in het bezit te komen van de tekst van dit akkoord, tot nog toe ben ik er niet in geslaagd.

Minister G. Geens : Hij zal morgen in uw bezit zijn.

De heer L. Dierickx : Ik had hem wel liever op voorhand gehad.

Ik heb van de Eerste Minister een aantal aanwijzingen gekregen. In het ontwerp van conventie tussen de Executieven van 20 mei laatstleden staat onder andere dat „de Executieven besluiten tegen 1995 een aanzienlijke reductie na te streven in de toevoer naar de Noordzee via de rivieren en de estuaria van moeilijk af-

breekbare toxische en bio-accumulerende stoffen.”

Er staat : „een aanzienlijke reductie.” Wat wil dit zeggen ? Een efficiënt Parlementslid zal dit nader willen gepreciseerd zien.

Verder staat er „... deze reductie te realiseren, hierbij refererend naar het bilan van de diverse aanvoerbronnen van de vermelde stoffen en van hun vrachten in het water, op te stellen door de technische commissie, door over te gaan tot een zuivering van de afvalwateren daar waar nodig.”

Mijnheer de Voorzitter, „daar waar nodig”, wat wil dit zeggen ? Ik stel mij voor dat een Lid van de Vlaamse Raad of een Lid van het nationaal Parlement deze tekst wil amenderen, of dat hij na bepaalde tijd deze tekst ter bescherming van de Noordzee wil verbeteren door het indienen van een voorstel van decreet of een wetsvoorstel, of dat hij in een nog later stadium een Executieve zou willen sanctioneren omdat dit verdrag niet behoorlijk wordt nageleefd. Wat kan een Parlementslid dan doen ? Ik kom tot mijn drie vragen.

Eerste vraag : heeft een Lid van de Vlaamse Raad dat niet tevreden is met de tekst van dit verdrag de mogelijkheid een amendement in te dienen en daarover te laten stemmen ?

Tweede vraag : heeft een Lid van de Vlaamse Raad de mogelijkheid door middel van een voorstel van decreet dit verdrag te verbeteren ?

Derde vraag : wanneer dit verdrag niet wordt nageleefd, welk uitvoerend orgaan kan in dit geval worden gesanctioneerd, het nationale, het regionale, dat van de Gemeenschap ?

Mijnheer de Voorzitter, ten einde de volgende tekst in de Handelingen te zien opnemen, zal ik een tekst voorlezen, niet van een politicus, niet van om het even wie, maar van een professor in de rechtsgeleerdheid, de heer André Alen, secretaris van de Ministerraad. Hij heeft een belangrijk artikel geschreven met als titel : Hervorming van de Instellingen – Staat, Gemeenschappen en Gewesten.

Ik lees op bladzijde 87 :

„Dit leidt ons tot enkele algemene bedenkingen die de vinger leggen op de mogelijke nevengevolgen van het coöperatief federalisme.” En ook „... vanuit dezelfde democratische inspiratie, wordt gewezen op de marginalisering van de parlementaire controle op de machtsuitoefening, waaraan een evenredige machtstoename van de uitvoerende macht beantwoordt. De respectieve parlementen beschikken slechts over zeer beperkte inspraakmogelijkheden. Het zijn vooral de „executieven” die de onderhandelingen voeren, die over de noodzakelijke informatie beschikken evenals over de beslissingsflexibiliteit, eigen aan de beleidsvoering in een coöperatief federaal model. De volksvertegenwoordigers worden tot “stemmachines” gedegradeerd. Ze kunnen enkel nog de gecoördineerde beleidsafspraken, die compromissen die na onderhandelingen met de andere executieven tot stand kwamen, goed- of afkeuren, zonder inhoudelijke amenderingsmogelijkheid.”

Dat noem ik het tegenovergestelde van een verrijking van de parlementaire democratie.

Minister G. Geens : Ik dacht dat uw vraag betrekking had op de internationale akkoorden ?

De heer L. Dierickx : Neen, mijnheer de Voorzitter.

Minister G. Geens : U citeerde toch het verdrag over de Noordzee.

De heer L. Dierickx : Ik bedoel het verdrag dat u zelf hebt gesloten met de Waalse Executieve, met de Brusselse Executieve en waarschijnlijk met de nationale Regering. De datum is terug te vinden in De Gazet van Antwerpen van een paar dagen geleden. Het is de tekst van dat verdrag die ik u gevraagd heb.

Minister G. Geens : Ik zal u daaromtrent later antwoorden.

De heer L. Dierickx : Ik heb deze vragen betreffende de federale besluitvorming ook aan de Eerste Minister gesteld en hij heeft mij een voldoende schenkend antwoord gegeven. Ik heb hem gevraagd of hij het

Dierickx

meertalig democratisch en parlementair debat iets waardevols en iets onontbeerlijks vond in een federaal systeem dan wel of hij vond dat het meertalige gesprek moet worden gereserveerd voor de diplomatieke onderhandelingen, tussen uitvoerende organen en voor onderhandelingen op economische niveau in de multinationale ondernemingen. Uit het antwoord van de Eerste Minister bleek dat hij mij gelijk gaf. De Eerste Minister liet verstaan dat hij voorstander was van het meertalig parlementair openbaar debat in aanwezigheid van de pers, de oppositie, zelfs van dwarsliggers.

We moeten zien hoe waardevol en onontbeerlijk het meertalig debat is vooral in een federale staat. Dit debat wordt gevoerd door mensen die waarheden zoeken, waarden vinden, normen opstellen, met alle moeilijkheden vandien, ook taalproblemen bijvoorbeeld, maar niettegenstaande die taalverschillen toch de inspanning leveren om naar gedeelde waarheid te zoeken. De Eerste Minister zei ook nog dat Mevrouw Thatcher op de BBC verklaard had dat de democratie niet in meertaligheid kan functioneren, maar dat hij het daarmee niet eens was. Zelfs de Eerste Minister heeft dus toegegeven dat hij in de grond niet akkoord ging met de tendens om het meertalig debat te reserveren voor het diplomatieke niveau en het weg te nemen uit het niveau van de parlementaire democratie zoals we in België aan het doen zijn.

De Voorzitter : Mijnheer Dierickx, uw spreektijd is om. Gelieve te besluiten.

De heer L. Dierickx : Ik wil alleen nog het volgende zeggen. Als de Vlamingen een belangrijke rol willen spelen in de internationale politiek, dan moeten zij inzien dat er niet kan worden gedacht aan een toekomst voor deze kleiner wordende wereld wanneer zij niet tegelijkertijd aanvaarden dat het meertalig democratisch debat op parlementair niveau iets waardevols is. Ik hoop dat deze overwegingen mogen leiden tot een discussie en dat de Vlaamse Execu-

tieve zal begrijpen dat de Vlamingen die toch het voordeel hebben heel wat talen te spreken, niet alleen in de Belgische democratie, maar ook in de Europese democratie een belangrijke en waardevolle rol kunnen spelen. (*Applaus bij AGALEV*)

De Voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer J. Loones (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik heb enkele algemene beschouwingen bij deze begroting. Na de woorden van mijn fractievoorzitter, de heer Van Grembergen, te hebben gehoord – hij is momenteel afwezig – was ik geneigd een aantal veranderingen aan te brengen. Ik zal dit echter niet doen en pogen positief te blijven. Ik heb trouwens ook de begrotingsbesprekingen in de Commissie bijgewoond. Dit zal nauwer aansluiten bij de realiteit van die bespreking.

Terwijl de begroting 1989, enkele maanden geleden besproken, een overgangsbegroting was, is de begroting 1990 opgemaakt volgens haar nieuwe en definitieve structuur. De Vlaamse Regering heeft, zoals beloofd, zich daarbij gevoegd naar de nieuwe begrotingsregeling zoals vastgelegd in de wet van 28 juni 1989.

Niet alleen de algemene middelen- en uitgavenbegroting, doch ook meteen de administratieve begrotingen, werden tijdig ingediend. De begrotingskredieten werden opgedeeld op basis van programma's.

Ieder programma wordt geacht alle uitgaven die gericht zijn op de verwezenlijking van eenzelfde beleidsdoelstelling samen te bundelen.

In tegenstelling tot de rijksbegroting, waar de programma's nauw verbonden zijn met de indeling in de ministeriële departementen, wil de Vlaamse Gemeenschap een zuiver functionele structuur hanteren, met activiteitenprogramma's die een nauwe weergave zijn van de beleidsdoelstellingen. De begroting 1990 wil, in plaats van een louter boekhoudkundig document, dus een beleidsbegroting zijn, ter vertaling in cijfers van het beleidsprogramma van de Vlaamse Regering.

De begroting 1990 is de tweede begroting van de Vlaamse Gemeenschap sinds de nieuwe staatshervorming. Zoals de begroting 1989 blijft deze nieuwe crisisbegroting binnen het tekort gesteld door het financieringssysteem van Gewesten en Gemeenschappen. Tegenover de voorziene ontvangsten van 349,1 miljard, exclusief de geaffecteerde ontvangsten, staan 377,9 miljard uitgavenkredieten. Er is dus een begrotingstekort van 28,8 miljard.

Op dergelijke strikte wijze het pad van de vastgestelde tekorten in de financieringswet bewandelen, sluit het ontstaan van een Vlaamse rente-sneeuwbal uit.

Voorzitter, Minister, collega's, een mooi Vlaams gezegde stelt : „Men prijst een stuur begin.” In het nieuwe Vlaanderen steunen wij in principe de Vlaamse Regering in haar saneringsambitie. Wij onderschrijven haar principiële betrachting tot maximale beheersing der uitgaven, ook wanneer de SERV in haar analyse stelt dat het tekort rustig tot 35 miljard en meer zou mogen oplopen, dit in het licht van de toekomstige financieringsbonussen, ook wanneer het VEV zelfs geen graten zou zien in een tekort van 44 miljard.

Bij dit principiële akkoord plaatsen wij echter wel een verwittiging voor een te grote simplificering. Een strikt lineaire toepassing van de begrotingsbeperkingen op de diverse beleidsdomeinen is eerder een teken van gemakzucht en zwakheid dan van goed beleid.

Wij willen geen begrotingsmaniakken worden, blind voor de nieuwe problemen die zich aandienen. Collega's uit de VU-fractie zullen in de loop van dit debat knelpunten aangeven en beleidsdomeinen belichten die allicht te veel moesten offeren of moeten ontberen.

Inderdaad is de uitgavendynamiek van onze Vlaamse Gemeenschap, die zich plots bevoegd ziet over een aantal domeinen waar wij het anders en beter kunnen doen, bijzonder groot. Er is niet alleen het onderwijs, maar ook het leefmilieu, de welzijnszorg en de bejaardenhulp, onze bestrating

Loones

en onze bussen, onze jeugdbescherming en ons toerisme, enzovoort.

Op dit laatste punt zal ik later nog terugkomen.

De heer A. Denys : U spreekt over begrotingsfanaten. Persoonlijk vind ik dat collega Van Grembergen gedeeltelijk gelijk heeft. Als men een begroting bespreekt moet men niet alleen over cijfers spreken. Uw fractie maakt echter alleen bedenkingen en schuift een aantal aandachtspunten naar voor zonder dat dit gebeurt vanuit becijferde marges. Op die manier gaat het toch de verkeerde kant uit. Enkel over cijfers spreken is verkeerd. Alleen visies zonder cijfers naar voren brengen is echter ook onjuist. Ik meen dat men tijdens de algemene bespreking beide met elkaar moet combineren. Dat mis ik in de laatste uiteenzetting.

De heer J. Loones : Mijnheer Denys, ik bedoel enkel dat men niet lineair kan besparen zonder oog te hebben voor bepaalde deelaspecten die een groter offer zouden kunnen vragen, zodat men het risico zou lopen buiten de zeer strenge grenzen te treden die door de financieringswet worden opgelegd. Daarom heb ik die marge aangegeven zonder evenwel zo ver te willen gaan als de SERV en het VEV.

Toen de heer Van Rompuy daarstraks sprak over het standpunt van Minister Sauwens in verband met het busvervoer heb ik de bedenking gemaakt dat het toch mogelijk moet zijn dat een Minister binnen zijn budget een herschikking doet. Dit impliceert niet meteen meer uitgaven. De Minister heeft trouwens uitdrukkelijk verklaard dat hij binnen de grenzen wil blijven maar dat er volgens hem andere wijzen zijn om hetzelfde saneringsresultaat te bereiken.

De heer A. Denys : Mijnheer Loones, sta me toe u nog even te onderbreken. Ik heb in de pers vernomen dat de Minister zijn besparingsmaatregel intrekt, in februari een evaluatie zal maken en de hele zaak zal regelen via het bijblad.

De heer J. Loones : De Minister

heeft ook verklaard dat hij niet zal beslissen de zondagdienst af te schaffen maar dat hij op een andere wijze hetzelfde resultaat zal trachten te bereiken. Hij sprak daarbij onder meer van een eventuele herschikking van de lonen. Ik meen...

Minister G. Geens : Aangezien de betrokken Minister hier niet aanwezig is, lijkt het mij niet aangewezen het debat hier te openen. Dit moet trouwens worden besproken op het niveau van de Executieve. Beslissingen van de Vlaamse Regering moeten worden uitgevoerd. Zij kunnen niet eenzijdig worden gewijzigd. De beslissingen worden uitgevoerd, ongeacht welke druk van buitenuit ook, zolang de Executieve ze niet heeft herzien.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, ik ga er niet mee akkoord dat het hier enkel zou gaan om een taak van de Executieve. Op het ogenblik bespreken wij een begroting die wij op basis van administratieve programma's en van concrete gegevens al dan niet zullen goedkeuren. Dit is nog altijd een prerogatief van de Vlaamse Raad.

Wat Minister Sauwens voorstelt, is hoe dan ook een afwijking van wat wij hier bespreken. Ik ben het er niet mee eens dat deze zaak enkel op het niveau van de Executieve moet worden behandeld. Voor wij hier over deze begroting stemmen, moet de houding van Minister Sauwens worden opgehelderd. Zoniet zullen wij maatregelen goedkeuren die, ingevolge een beslissing van de Minister, in de praktijk reeds voorbijgestreefd zijn. Indien de Minister aan die wijziging vasthoudt moet hij een amendement indienen of zijn begroting aanpassen.

De heer J. Loones : Ik wens hier niet ten gronde op in te gaan en ik spreek mij ook niet uit over de houding van de Executieve. Het spreekt echter vanzelf dat een Minister binnen zijn budget een bepaalde beleidslijn kan volgen waarvoor hij verantwoordelijk is. Wij zouden hierover trouwens beter van gedachten wisselen met de betrokken Minister.

Indien u mij toelaat zal ik nu verder gaan met mijn uiteenzetting over het algemeen kader van de begroting. Ik wil in dit verband een ander Vlaams spreekwoord aanhalen dat zegt : „De appel valt niet ver van de boom”. Nog picturaler is het spreekwoord : „Wie bij de hond slaapt, krijgt zijn luizen”.

De heer A. Denys : Zijn vlooien !

De heer J. Loones : Ik heb het inderdaad aangepast. Dat dit u is opgevallen bewijst dat wij, ook al zijn wij hier niet talrijk, toch aandachtig naar elkaar luisteren.

Ook een herboren Vlaanderen kan onmogelijk, na lange decennia te zijn verwaarloosd, in enkele jaren totaal genezen zijn van alle kwalen en kankers uit het verleden. De veranderingen zijn allicht op tal van domeinen tot op heden onvoldoende merkbaar.

Wij weigeren echter ons te laten meeslepen in het defaitisme van degenen die blijkbaar reeds de moed laten zakken en alle hoop op beterschap hebben opgegeven. Wat niet wil zeggen dat onze fractievoorzitter dit heeft gedaan. Ook Rome is niet in één dag gebouwd.

Een en ander veronderstelt echter wel dat de staatsvorming verder wordt afgewerkt, met in eerste plaats rechtstreekse verkiezing van de raden en anderzijds de ondubbelzinnige en exclusieve bevoegdheid van de deelstaten over de gefederaliseerde materies.

In een democratie moet de politieke sanctionering van partijen en mandatarissen voluit kunnen spelen. Daarnaast moet er een zo ruim mogelijke fiscale autonomie bestaan. Wetenschappelijk onderzoek leert dat federale staten gemiddeld een lagere belastingdruk hebben dan unitaire staten, tegenover een gemiddeld hoger welvaartspeil. Het leert bovendien dat het overheidstekort afneemt naarmate meer bevoegdheden worden overgeheveld naar de deelstaten. Zoals gezegd, is echter de voorwaarde steeds een ruimere fiscale autonomie en politieke verantwoordelijkheid, waardoor de belastingbetaler zijn verkwistende politici in het kies-

Loones

hokje onmiddellijk de rekening kan presenteren.

Daarbij pleiten wij ook graag voor een bevoegdheidsverruiming van de gemeenten. Onderzoek over de drie overheidsechelons in de sanering van de openbare financiën in de periode 1982 tot 1987 laat blijken dat de lokale overheidssector op het terrein zelf een loyale partner is in het saneringswerk.

Verdere decentralisatie van het regionale naar het lokale niveau is, zowel vanuit bestuurlijk als vanuit budgettair oogpunt, een optie die het eigen handelsmerk van de Vlaamse Deelregering zou kunnen vormen.

Om samen te vatten : wij blijven hopen en zijn ervan overtuigd daartoe ook reden te hebben. **(Applaus bij de meerderheid)**

De Voorzitter : De heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, allereerst bedank ik de twee algemene verslaggevers, de heren De Bremaeker en Deprez en alle andere rapporteurs voor de vlot leesbare en goed gepresenteerde documenten. Ter zake werd een belangrijke vooruitgang geboekt.

Ik zal antwoorden op de bemerkingen die door de verschillende sprekers werden geformuleerd.

Aan de heer Denys zeg ik dat hij zijn wensen voor werkelijkheid neemt. Volgens hem is er goed nieuws want de Regering is in staat van ontbinding. Ik heb een bilan gemaakt van wat de Vlaamse Regering sinds haar installatie op 18 oktober van vorig jaar – dat is hooguit veertien maanden geleden – heeft gerealiseerd.

In samenwerking met de Raad werd de begroting 1989 en het bijblad, dat wij nu moeten goedkeuren, opgesteld. Ik voeg eraan toe dat het bijblad geen reële verhoging – het gaat om 0,001 percent – vertoont.

Dat is nog nooit in dit land gebeurd.

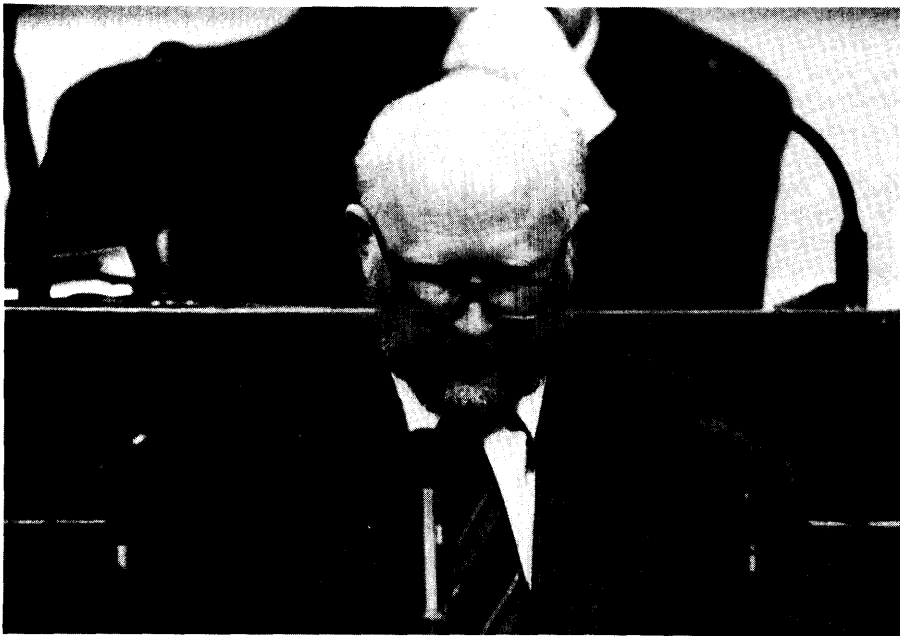
De begroting 1990 wordt ter discussie voorgelegd en zal vóór het einde van dit jaar worden goedgekeurd, dus perfect op tijd.

Het natuurlijk tekort blijft aanzienlijk beneden de in het advies van de SERV aangehaalde cijfers en zelfs onder het door de Afdeling Financieringsbehoeften van de Hoge Raad van Financiën vooropgestelde stringenter bedrag.

Wij hebben de grote lijnen van een eigen administratie vastgelegd. Binnen enkele dagen zullen wij beslissingen nemen over de structuur van het geheel. Wij hebben er inmiddels voor gezorgd dat de overheveling van de nationale ambtenaren naar de Vlaamse Gemeenschap in eigen opvangkaders op 1 januari 1990 zonder moeite kan verlopen. Bovendien hebben wij de instellingen van openbaar nut opgericht die ingevolge de staatshervorming moesten worden omgezet in eigen instellingen. Wij hebben aldus een Vlaamse Maatschappij voor de Huisvesting, een Vlaamse Maatschappij voor de Landinrichting, een Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding. Kortom, de apparatuur is op punt en wij hebben op heel wat domeinen belangrijk werk verricht, zowel op het wetgevend als op het uitvoerend vlak.

Op het vlak van het onderwijs – de grote innovatie, waarop verscheidene leden zijn ingegaan – hebben wij het ARGO-decreet goedgekeurd. Er bestaat nu een eigen inrichtende macht voor het vroegere Rijksonderwijs, met name het Gemeenschapsonderwijs. Tevens werd een decreet goedgekeurd waarbij de hele structuur van het secundair onderwijs werd vastgelegd. Hierbij dienden ook de navorming en de bijscholing van de leerkrachten te worden geregeld. Ondanks dit alles is het schooljaar 1989-1990 op 1 september zonder de klassieke moeilijkheden van start gegaan.

Op het stuk van het leefmilieu – terecht één van de grote prioriteiten – werd heel wat verwezenlijkt. Er werd een MINA-Fonds opgericht ; er is een decreet op de heffingen dat over enkele dagen ter stemming zal worden gelegd en dat vanaf 1 januari van

De heer L. Dierickx (AGALEV) stelde dat de begroting stoelt op een klassiek economisch expansiedenken. Hij betwijfelde de bruikbaarheid van deze premisse

Geens

oepassing zal zijn. De vervuiler zal dan betalen zodanig dat de additionele middelen kunnen worden aangewend om een grootscheepse leefmilieupolitiek te voeren. Er werd daarnaast ook gesproken over de uitvoering van de Europese richtlijnen.

De Vlaamse Gemeenschap heeft praktisch alle Europese richtlijnen doorgetrokken in de eigen wetgeving.

De heer L. Dierickx : Als u daar zo prat op gaat, kan u dan ten minste de richtlijn op de vogelbescherming doorvoeren. Ons land is dienaangaande trouwens al tweemaal veroordeeld.

Minister G. Geens : In het verslag van de Commissie die de kredieten voor het buitenlands beleid heeft besproken heb ik de volledige lijst laten opnemen van al wat wij de jongste jaren hebben gerealiseerd op het vlak van de Europese richtlijnen. In het verslag van de Commissie Leefmilieu is de volledige stand van zaken aangeduid.

Er wordt beweerd dat België niet in orde is met de Europese richtlijnen. Dat ligt aan de federale structuur van ons land. Dit heeft voor gevolg dat wanneer in één van de landsdelen een richtlijn niet wordt uitgevoerd, de Europese Commissie natuurlijk een minus aangeeft. Inzake Brussel is er praktisch geen enkele richtlijn uitgevoerd omdat dit bij nationale wet moet gebeuren. Welnu, het nationale Parlement heeft zich daarmee de jongste jaren niet beziggehouden. Bijgevolg ontbreekt op ieder overzicht de omzetting naar het Europese recht in het huidige Hoofdstedelijke Gewest Brussel omdat er geen wetgever was die zich daarvan iets aantrok.

Dit alles is gebeurd in het kader van een algemene beleidsnota opgesteld door de betrokken Minister.

In verband met de migranten en het beleid met betrekking tot de kansarmen werd door Minister Lenssens een nota opgemaakt. Op het vlak van de bestrijding van de kansarmoede werden zowel door Minister Lens-

sens als door Minister Van den Bosch speciale initiatieven genomen.

Wat de gemeenten betreft heeft de heer Verhaegen sterk aangedrongen op de decentralisatie. Ik kom daarop straks terug. Wij gaan onmiddellijk na het kerstreces de werkzaamheden van een gemengde werkgroep Executieve-meewerkende besturen opstarten. Ik heb reeds van de bestendige deputaties een blauwdruk gekregen van de decentralisatie. Ik hoop dat ook de gemeenten daarmede zo spoedig mogelijk klaar komen, zodat dit als een geheel kan worden besproken. Wij zullen over enkele dagen een beslissing nemen in verband met de uitbreiding van het Investeringsfonds van de Gemeentelijke Gesubsidieerde Werken. Er is reeds een decreet goedgekeurd waarbij het administratief toezicht wordt versoepeld.

Wie herinnert zich niet de beslissing die wij hebben genomen inzake de Kempische Steenkoolmijnen ? Zij is hooguit zeven maanden oud. Het was een van de belangrijkste politieke beslissingen van de laatste jaren. De reconversie van Limburg gaat onverminderd voort. Zij is in zijn soort een model want er zijn weinig reconversies, waar ook, aan te duiden die zo snel en zo succesrijk verlopen. Dat kan natuurlijk enkel met de samenwerking van de nationale Regering, waar u, mijnheer Dierickx, heeft op gezinspeeld.

Er zijn een aantal interministeriële conferenties opgericht die goed werken. Er is in het kader van de nieuwe federale structuur duidelijk een wil aanwezig om een aantal zaken gezamenlijk aan te pakken, natuurlijk met respect voor ieders eigenheid. Dat kan natuurlijk niet op alle domeinen maar wel op een groot aantal.

Dat was een vluchtig overzicht van wat wij in één jaar hebben gedaan. Ik kan daarover fier zijn. Er moet natuurlijk nog enorm veel gebeuren.

De eerste prioriteit van de prioriteiten is een ernstig begrotingsbeleid. Daar moet alles voor wijken want u moet goed weten dat wij daar staan voor een dubbele opgave. Enerzijds moeten wij onze eigen bevoegdheden

uitoefenen en onze eigen uitgaven financieren maar anderzijds heeft de financieringswet ons een geleidelijke overdracht opgelegd van de centrale rij ksschuld.

Er wordt in verband met vele zaken gesproken over twee snelheden.

De heer A. Denys : Een tweesporenbeleid.

Minister G. Geens : We moeten twee dingen doen. Enerzijds onze eigen huishouding op gang houden en anderzijds progressief een deel van de rijksschuld mee afbetalen en dat zonder dat wij in de Vlaamse begroting een rentesnieuwbal op gang brengen. Wij hebben dit in de begroting van 1990 gerealiseerd. In de begroting van 1989 was daartoe reeds een aanzet te bespeuren.

Wij hebben eerst en vooral het investeringsprogramma verminderd. Dat is misschien het gemakkelijkste. Men mag echter niet zeggen dat het een gemakkelijksoplossing is geweest. Wij zijn gestart met investeringsbedragen die grotendeels komen uit de vroegere nationale begrotingen, waarbij gedurende jaren ononderbroken een restrictief begrotings- en investeringsbeleid werd gevoerd. Het spreekt vanzelf dat men dat geen jaren kan volhouden al was het maar omwille van het feit dat onze investeringen moeten worden onderhouden. Wij hebben een prachtig net van autosnelwegen, maar dat moet worden onderhouden. Wij hebben enorme werken uitgevoerd in de kanalen en in de havens, maar die moeten bestendig worden onderhouden. Dan spreek ik nog niet van de investeringen die wij vroeger hebben gedaan en nu nog doen in het kader van onze eigen bevoegdheidssterreinen. Vandaar dat wij moeten zoeken naar alternatieve financieringen. De heer Verhaegen heeft hier uitdrukkelijk op gewezen. Deze alternatieve financiering geldt ook voor sectoren waar men niet zo direct aan denkt. Men kan gemakkelijk een alternatieve financiering op gang brengen voor een tunnel waarvoor zal worden betaald. Over enkele maanden zal dat trouwens het geval zijn ten noorden van Antwerpen. De heer Verhaegen had

Geens

het evenwel ook over de huisvesting voor bejaarden, de stadsrenovatie enzovoort. Alleen met overheidsgeld is dit niét te betalen. Een veelzeggend voorbeeld is dat van de bescherming van onze monumenten. Wij zijn zo rijk aan monumenten dat wij er arm van worden. Indien dit alles uitsluitend met overheidsgeld moet gebeuren, met inachtneming van een zekere timing, vertegenwoordigt dit een vierde van onze totale investeringsbegroting.

Voor de schoolgebouwen hebben wij ook dit jaar een beroep gedaan op het verderfelijke systeem van prefinanciering. Vandaar dat wij de beslissing hebben genomen om de schoolgebouwen slechts voor één jaar op die manier te financieren. Er dient zo vlug mogelijk een degelijke nieuwe regeling te worden gevonden. De besprekingen ter zake worden al gevoerd. In elk geval moet het nieuwe systeem vanaf 1 januari 1991 in werking treden. Inmiddels hebben wij ervoor gezorgd dat de gelden daarvoor kunnen worden ontleend door de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen. Deze Maatschappij zal een dochteronderneming oprichten onder de naam ARDIFIN, die de prefinanciering van de schoolgebouwen zal verzekeren. De uitvoering ervan blijft natuurlijk bij de ARGO en de DIGO. Gesteld dat deze dochteronderneming binnen enkele dagen wordt opgericht, kan ze dus een lening aangaan voor het bedrag van 3,9 miljard, zoals voorzien in de begroting. ,

Wij hebben het investeringsprogramma dus verminderd. Dit is geen gemakkelijksoplossing, want wij zullen metertijd de zaak anders moeten bekijken omdat in deze sector nieuwe prioriteiten naar voren komen. Als men iets wil doen voor de zwakke weggebruikers of inzake files, dan heeft er niemand een boodschap aan dat wij bijvoorbeeld in een van onze drie havens belangrijke investeringen doen. Wij moeten onze prioriteiten herschikken. Er wordt altijd gezegd dat onze prioriteiten moeten worden bepaald. Volgens mij betekent het herschikken van prioritei-

ten echter veel meer. Prioriteiten herschikken gaat verder : bepaalde prioriteiten van nu moeten op de heling worden gezet, te meer omdat wij in deze begroting vooral te doen hebben met sectoren die bij uitstek groeiers zijn, wat werd onderstreept zowel door de heer Hancké als door de heer Verhaegen.

Als de bejaardenzorg aan de Gemeenschap wordt toevertrouwd en als het aantal bejaarden zo snel groeit - vanmorgen werden daarover cijfers verstrekt - is dit natuurlijk een groeipost in de begroting. Hetzelfde geldt voor het migrantenbeleid. In 1979 werd in de begroting van de Vlaamse Regering 6 miljoen ingeschreven voor de onthaalpolitiek voor migranten. Wanneer wij thans een ernstig migrantenbeleid willen voeren, moeten aan dit bedrag enkele nullen worden toegevoegd.

Ook voor andere sectoren, bijvoorbeeld de gehandicaptenzorg en de kinderopvang, is dit het geval. Wij zitten met sectoren die een sterke groei vertonen. Wanneer voor alles een beroep wordt gedaan op de overheid, die altijd méér inspanningen moet doen, loopt het systeem vast en moeten de prioriteiten worden herschikt.

Ten derde, dit is wellicht nog het meest essentiële, moeten wij aan een ieder zijn verantwoordelijkheid geven en die verantwoordelijkheid zelfs opleggen. Dat is zo voor de verschillende bestuursniveaus ; voor de provincies en de gemeenten. Ik sta er dus op dat van de decentralisering werk wordt gemaakt, waarbij bevoegdheden worden toevertrouwd aan besturen die op een lager niveau werken, aan de provincies en de gemeenten, die alles dan effectief zelf beredderen en geen beroep meer doen op de centrale overheid wanneer iets niet vlot verloopt.

Dezelfde politiek kan worden toegepast op de parastatale instellingen die een dotatie krijgen. Het gaat hier reeds om een vorm van functionele decentralisatie. Voor deze instellingen geldt het volgende : een dotatie wordt toegestaan, waarmee zij het moeten doen. Op het einde van het

jaar kan bij een eventueel tekort, aan de nationale Staat of de Executieve of Gemeenschap geen supplement worden gevraagd. Zulks druist immers in tegen de definitie van een dotatie, die bepaalt dat men moet zorgen dat men zelf de zaken rond krijgt, in voorkomend geval met bepaalde aanpassingen.

Ik citeer hier onder meer de vervoermaatschappijen. Men kan bij de Vlaamse Regering niet terecht om systematisch de putten te vullen die zijn ontstaan. Dat is de negatie van elke verantwoordelijkheid. Ook de gesubsidieerde diensten en organisaties in alle mogelijke sectoren zijn hieraan onderworpen. Het heeft geen zin en het getuigt van weinig verantwoordelijkheid de zaken op hun beloop te laten, bepaalde tekorten op te stapelen en nadien hulp te vragen aan de overheid.

Tot slot heb ik nog enkele verduidelijkingen in verband met de realiteit van deze begroting, die in 8 punten sterk zijn aangevochten door de heer Denys. Dezelfde redenering had hij ook in de Commissie ontwikkeld.

Ik kan u daarover het volgende zeggen.

Ten eerste, was er de opmerking die ik begin van dit jaar ook al heb gehoord ten aanzien van de begroting voor 1989. Die begroting is op het ogenblik vrijwel uitgevoerd. Er is een nul bijblad.

De heer Denys beweert dat wij de fondsen aan het uitputten zijn. Ik zal u de stand van de fondsen geven. Per eind 1988 bedroeg het saldo van de gezamenlijke fondsen plusminus 12,6 miljard. Het saldo op 31 oktober van dit jaar is, afgerond, 25 miljard. In de begroting voor 1989 was het saldo geraamd op 7 miljard. Er is dus nog een enorme reserve. Het saldo voor 1990 was geraamd per 31 december op 4,1 miljard.

Het is dus niet juist dat wij die saldi hebben opgegeten. Integendeel, de saldi liggen hoger dan verleden jaar. Dit is dus niet het gebruikmaken van een truc, namelijk het spelen met de fondsen om op die manier een propeere begroting te kunnen voorstellen.

Geens

Wij hebben het spel zeer orthodox gespeeld. De realiteit van de begroting is gewaarborgd. Zoals wij hebben aangekondigd, zullen wij in het voorjaar een begrotingscontrole houden. De resultaten daarvan zullen vanzelfsprekend aan de Vlaamse Raad worden voorgelegd. Dan kan men deze realiteit andermaal vaststellen. De begroting is conform het regeerakkoord. Op dat stuk hoeft de zaak niet verder te worden bewezen. Ik heb alles uitvoerig toegelicht. De heer Hancké had daar ook op aangedrongen.

Het laatste element is dit van het buitenlands beleid. Ik neem aan dat wij dat punt zullen hernemen vermits het het voorwerp uitmaakt van de bespreking die op deze volgt.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, wij worden vanzelfsprekend op het vlak van de begroting met enorme moeilijkheden geconfronteerd. De financieringswet heeft zeer precies de grenzen bepaald tot waar wij kunnen gaan en welke middelen wij krijgen.

Daarbij komt dan nog het zogenaamde natuurlijke tekort, dat in principe ook de marge aanduidt van wat wij kunnen financieren door beroep te doen op de kapitaalmarkt. Dat ligt vast en daaraan kan niets worden veranderd.

Iedere poging om bij de eerste moeilijkheid op het stuk van financiering deze wet te veranderen zal op mijn veto stuiten. Wij hebben die wet als dusdanig gewild. Het is niet omdat men ergens de tering niet naar de nering wil zetten dat deze wet moet worden gewijzigd. Wij hebben die wet vooral in haar definitieve uitvoering gewild, dat wil zeggen vanaf het jaar 2000. Wij hebben aanvaard dat wij aldus gedurende tien jaar een overgangssysteem zullen kennen, tijdens hetwelk wij niet zullen krijgen waarop wij recht hebben. Wij zijn er evenwel steeds van uitgegaan dat de sanering van de overheidsfinanciën in dit land – van elke overheid op de verschillende niveau's – een essentiële aangelegenheid is van de politiek, zeker bij het Vlaams begrotings-

beleid, waarvoor alle andere prioriteiten moeten wijken.

Het gaat niet op dat wij verder gaan met begrotingen die de rijksschuld ieder jaar verhogen. Deze rijksschuld bedraagt bijna 7.000 miljard, veel meer dus dan het BNP, met als gevolg rentevoeten, die in reële cijfers 6 à 7 procent bedragen. Geen enkele economie kan dat op de duur opbrengen. Wij lopen het gevaar ter zake in een smeltkroes terecht te komen, waarin men ook helemaal door het hete vuur wordt verbrand.

Dat is in de eerste plaats een Vlaamse aangelegenheid, omdat wij de meerderheid zijn van dit land, zowel op het stuk van inwoners, als op het stuk van nationale produktie, van de belastingbetalers enzovoort. Daarom moeten wij erop toezien dat geen nieuwe mechanismen op gang worden gebracht waardoor de toestand nog zou verergeren.

Mijnheer de Voorzitter, in dat kader hebben mijn collega's van de Vlaamse Regering en ikzelf onze verantwoordelijkheid genomen om deze begroting voor te leggen. Zij zal trouwens nauwlettend worden uitgevoerd. Tijdens het voorjaar zullen wij een begrotingscontrole uitvoeren. Wij zullen beroep doen op alle andere besturen, in het kader van een ruime decentralisatiepolitiek, ten einde er op die manier, door een gezamenlijke inspanning toe te komen, althans wat ons betreft, de zaken beter te doen. Ik ga ervan uit, dat wij, wat wij zelf doen, ook beter moeten doen. Zo werd dat altijd geïnterpreteerd. Met genoegen stel ik vast dat vele zaken beter gebeuren. Toch is de opgave nog niet ten einde, die wij tijdens de volgende jaren in de Vlaamse Regering samen zullen uitvoeren. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, wij hebben met veel verwachting uitgekeken naar het antwoord van de Minister. Dit antwoord heeft ons gedeeltelijk ontgooid.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, ik heb gezegd dat de Regering in staat van ontbinding is ; het is gelijk om welke Regering het gaat. Inderdaad, u weet zeer goed dat de Vlaamse Regering volledig afhankelijk is van het reilen en zeilen van de nationale Regering.

De PVV had éénmaal de hoop dat, door de Staatshervorming van 1980, wij voldoende autonomie hadden om te stellen dat in Vlaanderen een andere Regering kon worden gevormd dan in Wallonië en dan de nationale Regering. Maar, sedert het lezen van het boek van Hugo De Ridder zijn wij des te meer overtuigd dat de bestaansredenen en het bestaansrecht van de Vlaamse Regering compleet afhankelijk is van de nationale Regering.

U hebt aangetoond hoe actief de Vlaamse Regering wel is en aangehaald wat zij allemaal heeft gepresteerd. Welnu, ik heb letterlijk opgeschreven wat u hebt gezegd.

U hebt gezegd dat u een begroting hebt opgesteld. Collega's, een begroting opmaken is vanzelfsprekend de meest primaire taak van een Regering.

U hebt bovendien gezegd dat u een programmadecreet hebt opgesteld dat een milieuheffing invoert. Dit zijn geen uitzonderlijke zaken of een voorbeeld van een grote activiteit.

Minister G. Geens : Mijnheer Denys, u spreekt alleen maar kwantitatief ; ik heb ook gezegd dat het een begroting is zonder bijblad.

De heer A. Denys : Ik kom daartoe. U heeft inderdaad gezegd dat u een begroting zonder bijblad hebt opgesteld, wat vroeger nooit zou zijn gebeurd. Dit is de waarheid geweld aandoen.

Ik herhaal het : de CVP-PVV-periode werd eind 1988 afgesloten met een overschot van 4 miljard. U kan dit niet ontkennen ; u hebt trouwens die cijfers zelf aangehaald, ook in de Commissie. U kan dus niet zeggen dat vroeger wél een bijblad met bijkredieten werd ingediend en dat u dit nu voor de eerste keer niet heeft gedaan.

Minister G. Geens : Dit is blijkbaar een misverstand. Als u spreekt over begrotingen is dit niet alleen over de Vlaamse begroting. Inderdaad, onze geschiedenis is zo recent dat u dat niet kan inroepen. De begrotingen die wij kennen sedert 150-160 jaar zijn begrotingen van de Belgische Staat. En er worden zelden bijbladen ingediend.

De heer A. Denys : Wij spreken hier over de Vlaamse begroting en het is dan ook in deze context dat ik tussenbeide kom.

Vervolgens stelde u dat u de Vlaamse Landmaatschappij en de VDAB hebt opgericht. Collega's, deze zaken stonden reeds lang op stapel. Er kan dus niet worden gesteld dat deze dossiers dank zij de proportionele Regering werden uitgevoerd. Dit was reeds lang klaar voor invulling.

Bovendien hebt u gezegd dat u inzake onderwijs erin geslaagd bent de ARGO op te richten. Collega's, hierbij moet worden onderstreept dat dit het werk was van alle partijen in Vlaanderen, die op een gemeenschappelijke wijze met dezelfde inzet hebben meegewerkt. Mijns inziens kan men dit niet aanzien als een prestatie van deze Regering, des te meer daar kan worden vastgesteld dat, sedert het ontstaan van de ARGO, eerder werd afgeremd dan meegewerkt.

U weet zeer goed dat er een aantal problemen zijn inzake infrastructuur. Er zijn nog andere problemen waarover de ARGO-personeelsleden erg klagen. Het zou bijgevolg zeer verregaand zijn een pluim op uw hoed te steken wat de ARGO betreft.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, verder spreekt u nog over een aantal nota's, onder meer over de migrantennota. Ik verwijs op een zeer concreet voorbeeld uit de migrantennota dat, mijns inziens, reeds lang kon worden gerealiseerd, meer bepaald maatregelen inzake de deconcentratie in het onderwijs, met het oog op de verspreiding van de migranten over een aantal scholen. Welnu, tot op heden is nog geen enkele concrete stap gezet, voortvloeiende uit bedoelde nota.

U spreekt tevens over de kansarmen.

Dit is mijns inziens het slechtste voorbeeld. Inderdaad, er heerst versnippering, verwarring ter zake, zodat dit niet als een goed voorbeeld kan gelden.

Collega's, vorig jaar wachtten in de Vlaamse Raad meer dan 15 ontwerpen van decreet op afhandeling ; hiervan zijn er slechts drie of vier gerealiseerd.

Dientengevolge zijn wij eerder geneigd ten opzichte van deze Vlaamse Regering te stellen dat het gaat om een processie van Echternach : twee stappen vooruit en drie stappen achteruit. Bijgevolg gaan wij niet vooruit, maar achteruit.

De heer A. Kempinaire : Dan doen wij het nog slechter dan de processie van Echternach, want die gaat nog vooruit.

De heer A. Denys : Ik heb met ontroering geluisterd naar de Minister die verklaarde dat er gedecentraliseerd zal worden en dat de gemeenten meer inspraak en macht krijgen.

Wij stellen echter vast dat op het ogenblik dat de begroting met 4,05 procent stijgt, het Gemeente- en Provinciefonds geblokkeerd wordt op het niveau van 1989.

Dat betekent, mijnheer de Minister, dat u met een bestaand principe breekt, namelijk dat het niveau van het Gemeentefonds in gelijke mate evolueert met het uitgavniveau van de centrale Regering. Nu het Gemeentefonds onder de bevoegdheid van de Vlaamse Regering valt, zou dus rekening moeten worden gehouden met het uitgavniveau van de Vlaamse Regering.

Minister G. Geens : Mijnheer Denys, mag ik dit even rechtzetten. Het bedrag voor het Gemeentefonds voor 1990 is hetzelfde als dat van 1989, nadat men het jarenlang heeft verminderd.

De heer A. Denys : Daar zat een logica in.

Minister G. Geens : Er zat geen logica in. In een systeem waarbij de gemeenten inkomsten krijgen in verhouding tot de inkomsten van het

Rijk, zit logica in. Anders, gaat het gewoon om een slimme vorm van consumptiefederalisme.

Wij moeten echter ernstig blijven. Wij hebben de bedragen voor het Gemeentefonds niet verminderd, integendeel. Ik weet dat er kritiek is op de manier waarop de inkomsten worden verdeeld en wij zullen deze verdeling moeten bijsturen, maar u moet de Vlaamse Regering niet verwijten dat zij de inkomsten van de gemeenten vermindert. In 1989 en 1990, de eerste twee jaren waarin wij zelf over de gemeentekomsten beslisten, maakten wij een einde aan de progressieve daling.

De heer A. Denys : Op dat punt verschillen wij fundamenteel van mening. Vroeger werd het Gemeentefonds gekoppeld aan het uitgavenbeleid van de centrale Regering. Het is immers normaal dat als de centrale Regering bespaart, men een evenredige inspanning aan de gemeenten vraagt. Wij stellen echter vast dat de Vlaamse Regering niet bespaart, dat haar uitgavniveau 4,05 procent hoger ligt dan in 1989, maar dat het Gemeentefonds toch wordt geblokkeerd op het niveau van 1989.

Vanmorgen heb ik gezegd dat acht kenmerken erop wijzen dat dit een slechte begroting is. Ik heb met zeer veel aandacht geluisterd of de Minister een van deze aspecten heeft weerlegd.

Ik heb geen enkele weerlegging gehoord, mijnheer de Minister. U hebt enkel verwezen naar een uitspraak van mij van vorig jaar over het leeghalen van alle fondsen. Ik heb vorig jaar niets anders gedaan dan mij op uw begrotingscijfers gebaseerd. Daarbij heb ik vastgesteld dat uw begrotingsfondsen bij de aanvang van het jaar 1989 14 miljard bedroegen en op het einde van het jaar 4 miljard. Ik heb toen opgemerkt dat, als men 10 miljard verbruikt en slechts 4 miljard overhoudt, men verplicht zal zijn nadien bij te passen uit de begroting. Dit is niet gebeurd, omdat u met een overgangsjaar werd geconfronteerd en minder uitgaven hebt gedaan.

Dit jaar heb ik echter niet over die fondsen gesproken, maar over acht

Denys

kenmerken van een slechte begroting, namelijk het omzeilen van de begrotingsnorm, onduidelijkheid over de saneringsdoelstellingen, verfoeilijke begrotingstechnieken zoals debudgettering, slordigheid bij het opmaken van de begroting, verdoken volmachten, onderschatting van een aantal uitgaven, verkapte belastingen en niet-structurele besparingen. Op geen enkele wijze hebt u dit weerlegt.

Minister G. Geens : Ik heb daar uitvoerig op geantwoord tijdens de commissiebespreking en dit antwoord werd ook opgenomen in het verslag.

De heer A. Denys : De bespreking heeft ons tot dusver een aantal zaken bijgebracht. In zijn uiteenzetting heeft de heer Lauwers erop gewezen dat Minister Sauwens vorige week vrijdag insinueerde dat er in zijn begroting verschuivingen kunnen optreden.

Wij vragen u in elk geval dat er hierover duidelijkheid wordt geschapen vóór wij op vrijdag stemmen. Indien er wijzigingen zouden zijn, moet men ons dit via amendementen duidelijk maken. Ik blijf erbij dat dit niet alleen een zaak van de Executieve is. Een van de weinige prerogatieven van de Vlaamse Raad is het goedkeuren van de begroting.

Wanneer de Executieve wijzigingen aan de begroting voorstelt, nog vóór ze is goedgekeurd, getuigt dat niet van politieke cultuur.

Minister G. Geens : Wij hebben geen wijzigingen voorgesteld.

De heer A. Denys : Mijnheer Van Grembergen, wij vinden dat het ook van politieke cultuur getuigt inzage te krijgen van geplande wijzigingen vóór de stemmingen. U hebt inderdaad aandoenlijke woorden gesproken over politieke cultuur, maar politieke cultuur betekent ook duidelijkheid van de fracties. Ik stel vast dat uw fractieleden een tweesporenbeleid voeren en twee verschillende stellingen vooropzetten. Aan de ene kant levert u kritiek zoals geen enkele oppositiepartij heeft gedaan en aan de andere kant zalft u.

Voor de politieke cultuur is duidelijkheid vereist en dat geldt ook voor uw fractie. Ik stel dan ook de vraag of uw partij nog behoort tot de meerderheid, of reeds tot de oppositie.
(APPLAUS)

De Voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik ben blij een tweede keer het woord te mogen voeren als vertegenwoordiger van de grootste ware oppositiepartij in de Vlaamse Raad. De andere woordvoerders spreken namens zeer eigenaardige oppositiepartijen, maar dat is nu eenmaal eigen aan ons federaal systeem.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, uw begroting en uw manier van denken typeer ik als beheerst door het klassieke economische expansiedenken. Zeer veel politici, publicisten en denkers vragen zich af of dit soort klassiek economisch denken nog bruikbaar is.

Als ik hoor spreken over de industrialisering en de betonning van Vlaanderen, dat reeds zo goed is uitgerust met autosnelwegen – en waarschijnlijk meent u dat er nog een paar moeten bijkomen – slaat mij de schrik om het hart. Het baart ons ook zorgen u te horen zeggen dat voor de begroting en het evenwicht van de begroting alles in elk geval moet wijken. Meen u dat eerlijk ?

De heer A. Denys : Zonder een begroting in evenwicht is geen beleid mogelijk.

De heer L. Dierickx : Mijnheer Denys, het kan gebeuren dat in een maatschappij sociale en anderssoortige problemen rijzen waarvoor zelfs een begroting moet wijken.

De heer A. Denys : Nu moet België bijna één derde van zijn begroting spenderen aan het afbetalen van schulden en interesten. Dat is het gevolg van een visie zoals u er een verkondigt, dat wij geen oog moeten hebben voor het evenwicht van de begroting.

De heer L. Dierickx : Mijnheer Denys, de Groenen zijn mensen die zeer

bedacht omgaan met geld, ook met cijfers.

Toch lijkt het tijd om eens opnieuw te filosoferen over de plaats van het monetaire in het economisch leven. Het lijkt ons verkeerd er steeds van uit te gaan dat het monetaire het begin en het einde is van elk politiek denken .

In dat verband moeten wij Max Horckheimer gelijk geven die zegt dat in de Middeleeuwen en in de tijd van de Renaissance door de machthebbers verwezen werd naar de wil van God of de Prins, maar dat men vandaag vooral verwijst naar de cijfergegevens van de OESO en van het Internationaal Muntfonds.

De heer A. Denys : Daarmee rekening houden is zeer gevaarlijk en getuigt van naïviteit.

De heer L. Dierickx : Ik heb gezegd dat vragen rijzen bij de formulering van de Voorzitter dat alles moet wijken voor het evenwicht van de begroting. In dat geval gaan wij naar de dictatuur van de monetaire cijfergegevens.

Mijnheer de Minister, u hebt gesproken over decentralisatie en dan worden de Groenen zeer aandachtig. Bedoelt u decentralisatie naar ondergeschikte democratische organen of bedoelt u deconcentratie ?

In de Senaat hebben wij uitvoerig gediscussieerd over de mogelijkheden in de Vlaamse en in de Waalse Raad over te gaan tot decentralisatie, onder andere wat betreft de nieuwe bevoegdheden.

Alle juristen zijn het erover eens dat de Vlaamse Executieve of de Vlaamse Raad van de tweede fase hooguit kan overgaan tot enkele deconcentraties, dus tot een betere organisatie van het centrale gezag, wat het tegenovergestelde is van decentralisatie.

Mijnheer de Voorzitter, één van de belangrijkste manieren om macht uit te oefenen is eenvoudigweg niet te antwoorden op de gestelde vragen. Ik heb enkele zeer belangrijke vragen gesteld waarop u hoegenaamd niet hebt geantwoord. Ondermeer betreffende de uitholling van de parlemen-

Dierickx

taire democratie, als gevolg van dit soort Belgisch federalisme.

U hebt op deze vragen niet geantwoord. Ik geef een voorbeeld om mij duidelijk te maken, namelijk het voorbeeld van het samenwerkingsakkoord ter bescherming van de Noordzee. Veronderstel dat de groene fractie in deze Raad een wijziging aan dit verdrag wil aanbrengen door middel van een amendement of, na een bepaalde tijd, door middel van een voorstel van decreet, dan rijst de vraag of dit decreet of dat amendement in de Raad kan worden besproken.

De heer Verhaegen schudt het hoofd en zegt dat dit niet mogelijk is.

Veronderstellen we dat een belangrijk aantal leden van deze vergadering dit verdrag zou willen wijzigen, dan zal uw antwoord zijn dat u het wel zou willen, maar dat u dan de onderhandelingen met de andere Executieven en de nationale Regering moet hervatten, wat niet mogelijk is. Ziet u in welke situatie wij zijn beland ?

De Eerste Minister, die mijn vraag ook zeer goed had begrepen, heeft mij gezegd dat wij desnoods de Executieve of de nationale Regering ten val kunnen brengen.

Professor Alen antwoordt hierop dat het niet de rol is van het Parlement om telkens voor elk amendement te dreigen met het ten val brengen van het uitvoerend orgaan.

Toen ik de Eerste Minister dit argument aanbracht, heeft hij mij niet geantwoord met woorden, maar wel met een gebaar en een gelaatsuitdrukking. Deze werden niet genotuleerd in Handelingen van de Senaat. Zo slim is de Eerste Minister. Uit zijn woordenloze reactie was af te lezen dat inderdaad niets anders kan worden ondernomen door het Parlement.

De Voorzitter : Mijnheer Dierickx, u moet uw repliek beëindigen.

De heer L. Dierickx : Hij heeft dus toegegeven dat de Groenen gelijk

hebben als ze stellen dat dit coöperatief federalisme zonder normenhiërarchie, zonder evocatierecht op een hoger niveau, in grote mate leidt tot een uitholling van de parlementaire democratie.

Als u het mij toestaat, mijnheer de Voorzitter, citeer ik nogmaals André Alen die de thematiek van de uitholling van de democratie tweemaal aanraakt in zijn artikel.

„Naar de toekomst toe zal men daarbij allicht oog moeten hebben voor de negatieve nevenwerkingen van het coöperatief federalisme, in het bijzonder de marginalisering van het toezicht van de wetgevende vergaderingen op de beleidsuitoefening door de uitvoerende macht. De evolutie naar het coöperatief federalisme in België dreigt aldus nog een dimensie toe te voegen aan de reeds bestaande crisis in de verhouding tussen de uitvoerende en de wetgevende macht.”

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, u heeft twee mogelijkheden : ofwel geeft u hem gelijk, ofwel geeft u hem een standje. (**Applaus bij AGALEV**)

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens : Mijnheer de Voorzitter, ik wil nog even antwoorden, niet op de allerlaatste vraag maar wel op de vraag of dit al dan niet een vermindering is van de taak van de wetgevende organen.

Als men een internationaal verdrag sluit, kan men dat maar wijzigen als de verschillende partijen daartoe de wil hebben.

Hetzelfde geldt uiteraard voor een samenwerkingsovereenkomst tussen de nationale Regering en de Executieve of onderling tussen de Executieven. Dat is niets nieuws.

De heer L. Dierickx : Wij leven in een federatie.

Minister G. Geens : Dat geldt voor alles. Als u met iemand een akkoord sluit, kan dat alleen maar worden gewijzigd als u beiden daarmee akkoord gaat.

De heer L. Dierickx : U geeft toe dat de problematiek van het leefmilieu aan de Executieve ontsnapt.

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (**Neen**)

BUITENLANDSE EN EXTERNE AANGELEGENHEDEN

De Voorzitter : Aan de orde is de begrotingsmaterie Buitenlandse en Externe Aangelegenheden, waarvoor Minister Geens bevoegd is.

De heer De Bremaeker, verslaggever, heeft het woord.

De heer J. De Bremaeker, verslaggever (**op de tribune**) : Mijnheer de Voorzitter, in de algemene bespreking wordt eerst bij de begroting 1990 een algemene toelichting gegeven door de heer Geens, Voorzitter van de Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, tevens bevoegd voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden.

Deze begroting 1990 dient te worden gelezen in samenhang met de beleidsnota Externe Betrekkingen, waarvan de Vlaamse Executieve op 29 april 1989 akte nam en die uitvoerig ingaat op de beleidsintenties gedurende deze legislatuur.

Meer in het bijzonder is dit beleid erop gericht Vlaanderen op internationaal vlak nog meer bekend te maken en te profileren en het uit te bouwen tot een Europees en mondiaal ontmoetingspunt. Dankzij de door de wet van 8 augustus 1988 nieuw toegevoegen bevoegdheden kan en moet Vlaanderen op een volwaardige manier participeren aan het internationale gebeuren in al zijn facetten.

De begroting 1990 is een programma-begroting. Zij heeft een functionele indeling, waardoor men een volledig zicht krijgt op de totale middelen voor een Vlaams buitenlands beleid.

De basisallocaties van sectie 18 betreffen een totaal van 336,7 miljoen onderverdeeld als volgt : allerhande uitgaven : 57,5 miljoen ; uitgaven als gevolg van het samenwerkingsakkoord met de Duitstalige Gemeenschap : 1,5 miljoen frank en dotatie

De Bremaeker

aan het Commissariaat-Generaal voor Internationale Samenwerking : 277,7 miljoen frank.

Dat is een daling van 35,8 miljoen in vergelijking met het bedrag van 1989. Deze daling wordt vooral veroorzaakt door een daling van de dotatie van het CGIS met 25 miljoen. Ook de uitgaven voor deelname aan colloquia, missies en tentoonstellingen daalden met 9 miljoen tot 14,5.

Wat het horizontaal programma voor de externe betrekkingen in 1990 betreft kunnen de volgende beleidspunten in het bijzonder worden aange-stipt.

Een, het nastreven van een correcte en intensieve samenwerking tussen de Gemeenschappen en Gewesten in België door het sluiten van samenwerkingsakkoorden.

Twee, het beogen van een intense en geprivilegieerde samenwerking met Nederland op de verschillende bevoegdheidsdomeinen van de Vlaamse Regering.

Drie, de wens een eigen beleid ten aanzien van de EEG uit te bouwen door een versterkte betrokkenheid bij de EG-instellingen, hun comités en werkgroepen.

Vier, de versterking van de betrokkenheid van Vlaanderen bij de werkzaamheden van de Raad van Europa door een actieve deelneming aan zijn comités en werkgroepen.

Vijf, het zich affirmeren van de Vlaamse Gemeenschap binnen de Vereniging van de Regio's van Europa en het Europees Centrum voor Regionale Ontwikkeling.

Zes, het actief optreden van de Vlaamse Gemeenschap in alle internationale organisaties die opereren op terreinen waarvoor zij bevoegd is, zoals de Raad van Europa, de UNESCO, de WHO en de OESO.

Zeven, de multidimensionele aanpak van de bilaterale contacten, de versterkte gerichtheid van het Vlaams wetenschapsbedrijf, het aantrekken van buitenlandse investeringen en het voeren van een samenhangend

beleid inzake exportpromotie, exportbegeleiding en verwerving van buitenlandse technologieën, buitenlandse markten en investeringen.

Samengevat moet Vlaanderen dus als internationale contactpartner duidelijk identificeerbaar zijn. Deze identiteit moet in het buitenland herkenbaar en erkenbaar worden gemaakt door een totaal krediet voorbehouden voor de externe betrekkingen van de Vlaamse Gemeenschap van in totaal 1.176 miljoen frank.

De dotatie aan het Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme is, met 315 miljoen frank, de zwaarste post uit de begroting, bestaande uit basisallocaties en een horizontaal programma.

De andere belangrijkste posten zijn : de dotatie CGIS met 277,7 miljoen frank ; de Internationale Culturele Betrekkingen met 209,0 miljoen frank ; de Buitenlandse Handel en Exportbevordering met 185,0 miljoen frank en de Onderwijskredieten met betrekking tot Universitair Onderwijs, Landbouwscholing, Onderwijs en Vorming met 107,1 miljoen frank.

In de algemene bespreking spreken van bij de aanvang meerdere Leden hun ontmoediging, teleurstelling en ontgoocheling uit over hetgeen door de Gemeenschapsminister is voorgesteld. Ook drukken zij de wens uit dat alle Gemeenschapsministers die voor de verschillende deelgebieden van de Buitenlandse Betrekkingen bevoegd zijn, hun beleid voor de Commissie van Externe en Buitenlandse Aangelegenheden zouden komen toelichten. Aan deze laatste wens zal worden tegemoetgekomen.

De Gemeenschapsminister begrijpt de opmerkingen die worden gemaakt, maar wil ze tegelijkertijd relativeren. Hij bevestigt dat er inderdaad niet één Minister verantwoordelijk is voor het Buitenlands Beleid, maar wel het Ministerieel Comité Externe Betrekkingen.

Wat de algemene lijn van het buitenlands beleid betreft, verwijst hij naar de Beleidsnota Externe Betrekkingen van 20 april 1989.

In verband met de culturele akkoorden worden meerdere vragen gesteld. In zijn antwoord stelt de Gemeenschapsminister dat men met betrekking tot de culturele akkoorden meer en meer evolueert naar een aparte opstelling van de Gemeenschappen. De bestaande vijfenveertig culturele akkoorden zullen in bijlage aan dit verslag worden gepubliceerd.

Een Lid vraagt aandacht voor de recente evolutie in Oost-Europa en dringt aan op een intenser contact met deze landen en op wat hij noemt het uittekenen van een geïntegreerd Oost-Europabeleid.

De Gemeenschapsminister antwoordt dat de recente evolutie inderdaad een massa mogelijkheden voor de Vlaamse Gemeenschap opent, te meer omdat de democratisering in Oost-Europa gaat in de richting van een federalisering van de verschillende Oosteuropese staten. Hij stelt dat er met betrekking tot Oost-Europa reeds enkele verwezenlijkingen zijn, zoals het bezoek van een uitgebreide missie aan de Sovjetunie.

Een ander punt dat ter sprake komt is het personeel van de Vlaamse Gemeenschap in het buitenland. Een Lid stelt vast dat er in het buitenland slechts twee culturele attachés van de Vlaamse Gemeenschap werkzaam zijn, namelijk in Osaka en Washington. Hij vraagt zich af hoeveel ambtenaren er in het totaal in het buitenland actief zijn.

Een ander Lid vraagt hoeveel personeel er toegewezen is aan de twee culturele attachés en of zij samenwerken met de Belgische diplomatieke vertegenwoordiging. Hij stelt ook vast dat deze attachés geen diplomatiek statuut hebben en hij vraagt zich af wat zij in de werkelijkheid kunnen doen.

De Gemeenschapsminister antwoordt dat er geen culturele attachés meer benoemd worden bij de Belgische ambassades en dat het de taak van de Executieve is Vlaamse culturele attachés aan te duiden. Op dit ogenblik zijn er inderdaad slechts twee, maar er moet ook worden gewezen op het andere personeel, namelijk investeringsprospectoren, de

De Bremaeker

uitkijkposten bij de internationale organisaties en het personeel van de FIOC.

In de loop van de verdere bespreking merkt een Lid op dat men een vergelijking zou dienen te maken tussen de inspanningen van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap op het vlak van de financiële en materiële middelen en het personeel. De Franse Gemeenschap zou op diverse gebieden meer initiatieven aan de dag leggen.

De Gemeenschapsminister stelt dat een vergelijking met de Franse Gemeenschap mogelijk is. De vraag is echter wat de concrete resultaten zijn en of de Franse Gemeenschap daadwerkelijk een groter resultaat behaalt dan de Vlaamse Gemeenschap.

Dat de Franse Gemeenschap een grotere inspanning op het vlak van personeel en manifestaties levert, laat zich voor een groot stuk verklaren door haar inschakeling in de Francophonie, la Francité. Op dit vlak van internationale samenwerking is Nederland onze belangrijkste buitenlandse partner. Er dient echter vastgesteld dat Nederland voor de verspreiding van het Nederlands niet zulke grote aandacht heeft. Nochtans is dit belangrijk met het oog op de Europese eenmaking, waarbij de samenwerking tussen de Nederlandstaligen steeds belangrijker zal worden.

Een Lid vraagt uitleg over de verdraging bij de uitvoering van de Europese richtlijnen. Meer in het bijzonder vraagt dit lid een overzicht van de richtlijnen waarvoor de Vlaamse Gemeenschap in gebreke is gebleven en vraagt ook welke maatregelen zullen worden genomen om deze achterstand in te lopen.

De Gemeenschapsminister antwoordt hierop dat vóór de staatshervorming België ook geen voorbeeld was van snelle uitvoering van de richtlijnen. De EEG-richtlijnen moeten op een paar uitzonderingen na omgezet worden in decreten en besluiten. Slechts een paar richtlijnen zijn nog niet uitgevoerd. Als men van de niet uitgevoerde richtlijnen, die

van Wallonië en Brussel, van het totaal aftrekt, blijft er voor Vlaanderen niet zo veel over van niet uitgevoerde richtlijnen. In bijlage II bij dit verslag wordt een overzicht van de stand van zaken bij de uitvoering van de EEG-richtlijnen gegeven.

Een Lid heeft een aantal vragen over een mogelijke taakuitbreiding van de Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand. Ingevolge haar statuutwijziging van 11 april 1989 wordt de VVOB immers gemachtigd haar activiteiten uit te breiden van louter onderwijsstaken naar bijna alle terreinen van de ontwikkelingssamenwerking. De Gemeenschapsminister antwoordt hierop dat de VVOB ressorteert onder de bevoegdheid van de Gemeenschapsminister van Onderwijs. Ten einde een idee te krijgen van de werking van deze instelling zal aan de commissieleden het jaarverslag 1988 van de VVOB worden toegestuurd.

Op het vlak van de Buitenlandse Handel stelt een Lid vragen omtrent de overgedragen bevoegdheden van de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel. Wat gaat de Vlaamse Gemeenschap met de overgedragen bevoegdheden doen ? Als antwoord verwijst de Gemeenschapsminister naar de algemene nota over het buitenlands beleid van april 1989 en naar het horizontaal programma Externe betrekkingen, dat in de toelichting bij de begroting wordt uiteengezet. Hij wijst er tevens op dat de heer De Batselier, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, voor deze materie bevoegd is.

De Gemeenschapsminister verklaart tevens dat het zijn overtuiging is dat de BDBH naar het buitenland toe als één orgaan moet optreden, maar dat deze binnenlands gedecentraliseerd moet werken.

Een Lid stelt vragen over de taalpariteit in de Raad van Beheer van de BDBH. Wat gebeurt er met de zes vertegenwoordigers van het Brusselse Gewest in deze Beheerraad ? Zal deze vertegenwoordiging paritair worden samengesteld op basis van 3

Nederlandstaligen en 3 Franstaligen of komt men tot een verdeling van 4 Franstaligen en 2 Nederlandstaligen ? In dit laatste geval wordt de taalpariteit bij de BDBH niet langer gerespecteerd. De Gemeenschapsminister antwoordt dat de taalpariteit in de BDBH hoe dan ook wordt gegarandeerd door het organiek besluit met betrekking tot deze instelling.

Een Lid brengt het aantal buitenlandse investeringen in België ter sprake. Hij stelt vast dat Nederland in de periode 1980-1986 zes keer meer buitenlandse investeringen heeft aangetrokken dan België, de drie Gewesten samen. Hij stelt zich vragen naar de beschikbare financiële middelen voor het aantrekken van buitenlandse investeringen.

Voor Vlaanderen bedragen deze, personeelskosten niet meegerekend, slechts 40 miljoen frank. In Nederland is 250 miljoen frank beschikbaar. Als de FIOC vergeleken wordt met de gelijkaardige Nederlandse instelling, dan moet worden vastgesteld dat deze slechts 10 à 14 medewerkers heeft, terwijl er in Nederland meer dan 50 zijn. Bovendien worden de zaken in Nederland schijnbaar intelligenter aangepakt en richt men zich op bepaalde sleutelsectoren, voornamelijk in de diensten- en distributiesector.

De Gemeenschapsminister merkt hierbij op dat het aantal buitenlandse investeringen toch substantieel is. Ook in Vlaanderen wordt op sleutelsectoren gemikt. Verwezen dient te worden naar de chemische industrieas Antwerpen-Tessenderlo.

De algemene bespreking wordt afgerond met een gedachtenwisseling over de plaats van Vlaanderen in Europa en de wenselijkheid van een versnelde en meer diepgaande Europese integratie. Bij de artikelsgewijze bespreking worden geen opmerkingen of vragen geformuleerd. De aan de Commissie toegewezen artikelen van de uitgavenbegroting alsmede van de bijhorende kredietentabel worden eenparig aangenomen door de negen aanwezige leden. Deze leden verklaren ook eenparig dat het aan de Commissie toegewezen gedeelte van

Suykerhuyk

zitter van de Executieve, haar werk gedaan. Zij heeft inderdaad een interessant grensoverschrijdend actieprogramma opgesteld.

Ik zal daarover niet uitweiden, maar deze stap van grensoverschrijdende samenwerking moet lukken. Aan de wijze waarop hier resultaten worden bereikt of minstens de nu te volgen procedure wordt vastgelegd, zal dit initiatief beoordeeld worden.

Opdat er geen misverstand zou bestaan wens ik te zeggen dat het hier gaat om een gebied dat de helft van Vlaanderen en een groot deel van Zuid-Nederland bestrijkt en het gaat dus niet om een problematiek van het grensgebied strictu sensu.

Deze enkele voorbeelden worden losweg genomen, om aan te tonen dat men over de grenzen kijkt en als Vlaamse Gemeenschap naar buiten treedt. De lijst kan met andere voorbeelden worden aangevuld. Dit betekent echter niet dat we voldaan zijn. Een aantal, zo dikwijls met de lippen beleden, prioriteiten komt niet voldoende uit de verf. Ik noem er enkele.

De „Taalunie-punch” ontbreekt nog. De evaluatiedag, door de Interparlementaire Commissie van de Taalunie in september laatstleden te Antwerpen georganiseerd, werd door de Vlaamse leden van het Comité van Ministers bijgewoond. Hun antwoorden op voorstellen en kritiek hebben we, na drie maanden, nog niet gehoord.

Tot de recent gepropageerde opmerkingen over de Taalunie behoort deze, dat de Nederlanders te weinig belangstelling hebben voor deze instelling. Ik deel deze ongenueanceerde opvatting niet.

Bovendien is onze eerste verantwoordelijkheid voor en namens de Nederlandstalige Gemeenschap in dit land op te treden.

De versteviging van de banden tussen de Interparlementaire Commissie en de Vlaamse Raad is een zaak, die onder de Leden moet worden be-

slecht. Maar het Comité van Ministers heeft ook zijn verantwoordelijkheid. Persoonlijk ben ik nog altijd niet bekomen van het vriendelijk wegwuiven door de Nederlandse Voorzitter van het Ministercomité, van mijn voorstel, om naar de maatschappelijke verwachtingen van de Taalunie in Vlaanderen en Nederland te peilen.

Zo ben ik er evenmin reeds van bekomen, na zoveel verbale lof aan de Taalunie die u, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, zelfs „Het belangrijkste culturele beleidsinstrument in de culturele samenwerking met Nederland” hebt genoemd, te moeten vernemen dat de toelage niet met 2 miljoen frank kon worden verhoogd, zoals ik in mijn amendement had gevraagd.

Vanzelfsprekend dien ik hier, namens de Vlaamse afvaardiging in de Interparlementaire Commissie van de Taalunie, mijn amendement om de toelage opgenomen in de begroting 1990 van 54 op 56 miljoen frank te brengen, opnieuw in. Daardoor blijft de begroting van de Taalunie op het peil van 1989. Indien dit amendement hier niet wordt aangenomen zal de begroting van de Taalunie verminderen.

Nederland kan in dat geval immers de bijdrage niet verhogen omdat de Nederlandse Rekenkamer dat niet zou goedkeuren. Ik meen overigens goed te weten dat de Nederlandse Tweede Kamer inderdaad bereid is de bijdrage te verhogen. Ingevolge de regeringscrisis kan de Nederlandse begroting 1990 pas in maart 1990 worden besproken. Indien wij dit amendement aannemen, kan Nederland zijn bijdrage met twee derden verhogen. Het één zit dus vastgeklonken aan het ander. Vermits wij de eerste zijn om de begroting te bespreken, hebben wij hier een hoofdverantwoordelijkheid.

De Raad kan dit amendement aanvaarden omdat gebleken is dat het bedrag van 2 miljoen frank moeiteloos kan worden gevonden op de administratieve begroting. Bovendien hebben de Voorzitter van het Comité van Ministers, de heer Coens en de

voltallige Interparlementaire Commissie, waarvan vertegenwoordigers van de vier belangrijkste partijen deel uitmaken, behoefte aan dit signaal – want meer is het niet – om te bewijzen aan allen die kritiek hebben op de Taalunie, dat wij de Taalunie tenminste au sérieux nemen.

Hoe zit het met de buitenlandse aspecten van ons economisch beleid? Ik zal hierover zeer kort zijn. Ik heb er reeds op gewezen dat in de nota en ook in de toelichting in de Commissie het woord „zal” teveel voorkomt. „Men zal een exportbeleid uitstippelen... Het zal samenhangend zijn...” Hoe verhouden zich die uitspraken tot de BDBH en tot hetgeen nu reeds – zij het op beperkte schaal – gebeurt?

Hoe dan ook, men kan zich geen oordeel vormen over een Vlaams extern beleid, als de Commissie niet alle aspecten, ook de exportpolitiek voorafgaandelijk samen met de bevoegde Minister kan bespreken. De verslaggever heeft reeds melding gemaakt van de eenparige wens van de commissieleden om dit alsnog te doen.

De heer J. De Brernaeker (SP) bracht ook verslag uit over de begrotingsmaterie Buitenlandse en Externe Aangelegenheden

Suykerbuyk

Een duidelijk standpunt in verband met en zonodig tegen een bepaald Europa ontbreekt.

Recent vroeg een Luxemburgs commentator zich af : „Verkracht de Europese Gemeenschap haar regio's ?” Een Europese Raad van Regio's is geen nieuw idee, maar werd tot voor kort als overbodig afgewezen. De bestaande Europese instellingen zouden het wel doen.

De EEG-Richtlijn TV zonder grenzen heeft een aantal mensen aan het denken gezet : „Het besluit over de TV-richtlijn verstoort het geloof dat de rechten van de regio's in het institutionele kader van de EEG met 3 beleidsniveaus gewaarborgd zijn”. Dit zegt Jörg Thalman in een Luxemburgse publicatie.

Een weinig democratisch en uitsluitend op statenniveau denkende Europese Ministerraad moet ook de Vlaamse regio doen nadenken. Er zijn voorbeelden te over van regio's die het gevaar zien aankomen. Ik noem alleen Beieren, Lombardije. Vlaanderen moet een welbepaalde idee hebben over het Europa, en de wijze waarop dit zich ontwikkelt en dienovereenkomstig zijn politiek bepalen. Een leidraad van de Executieve is ter zake nodig.

Het evalueren van de bestaande culturele akkoorden is een jaarlijks terugkerend refrein. Als ik het nog maar eens doe, heb ik enkele duidelijke aanknopingspunten.

In de Commissie werd reeds uitvoerig gesproken over Oost-Europa. Nu is het ogenblik daar om gepaste accenten te leggen op de bestaande culturele verdragen. Wat kan, wat moet, wat moet meer ?

Een recent bezoek van het Bureau van de Vlaamse Raad aan Suriname, het enige Nederlandstalige ontwikkelingsland, leerde ons dat een oriëntatie van het buitenlands cultureel akkoord naar meer onderwijsinbreng belangrijk is voor de ontwikkeling aldaar. Heeft de Executieve, naar aanleiding van de stormachtige ontwikkelingen in Oost-Europa, beleidsma-

tig onderzocht hoe ze, via de bestaande akkoorden, aan deze Europese verruiming kan meewerken ?

Er zijn trouwens nog stormachtige ontwikkelingen. De op handen zijnde machtsdeling in Zuid-Afrika, voornamelijk met de zwarte gemeenschap, moet ons bezig houden. Overigens zou ik niet weten, waarom dat akkoord opgeschort moet blijven, als hetzelfde niet gebeurt met bijvoorbeeld Roemenië. Op het tijdsmoment, waarop vele zekerheden wegsmelten, heeft Vlaanderen alles te verwachten van een open blik op de wereld. Maar daaraan moet een open gesprek tussen de Raad en een Executieve die weet wat ze wil, voorafgaan. Wat deze inhoudelijke dimensie van het Vlaams buitenlands beleid betreft, staan we – zo vrees ik – nog nergens.

Zo kom ik tot mijn slotbedenking. Het buitenlands beleid van de Vlaamse Regering is weinig of niet gestructureerd. Volgens uw begroting doen zowet alle Ministers in mindere of meerdere mate aan buitenlands beleid.

Minister Sauwens heeft de baggerwerken in de Schelde tot zijn bevoegdheid en is, zelfs voor internationaal verkeersbeleid, bevoegd, zij het met een krediet van 100.000 frank.

Zo is Minister Waltiel bevoegd voor grensoverschrijdende ruimtelijke ordening – maar blijkens zijn antwoord op een parlementaire vraag inzake een Europese Ministerraad over ruimtelijke ordening in Parijs is hij daarvan niet op de hoogte – en Minister Kelchtermans heeft genoeg grensoverschrijdende milieu-problemen.

Minister Weckx is gelast met het departement Volksgezondheid. Het lijkt echter of de nationale Regering, met name Staatssecretaris mevrouw Smet leefmilieu en volksgezondheid in het buitenland voor haar rekening neemt. Hoe anders te verklaren dat er bij het Europees Handvest voor Milieu en Volksgezondheid van enige betrokkenheid vanwege de Executieve geen sprake was.

En zo ga ik maar door. Toen de Voorzitter van de Executieve het bui-

tenlands beleid in zijn takenpakket kreeg, werd dat aangezien als een bijzondere waardering voor het buitenlands beleid.

Nu blijkt dat iedereen een stuk van de buitenlandse koek heeft gekregen, stelt zich de vraag naar de coördinatie. Als Minister De Batselier een beleidsnota Buitenlandse Handel opstelt, is dat toch een zaak voor het Ministercomité voor Buitenlandse Betrekkingen. Het benieuwt ons te vernemen hoe dikwijls dit Comité bijeenkomt terwijl desondanks, bij delegatie, materies van Externe Betrekkingen aan afzonderlijke Ministers blijven toebedeeld.

Uit vele eenvoudige vaststellingen blijkt dat ieder lid van de Executieve voor het buitenlands beleid de rol van libero speelt. (**Applaus van de heren Denys en Annemans**)

Hoe kan men zich een eenheidsvisie voorstellen als iedereen de marges tracht te verleggen. De Commissie voor Externe Aangelegenheden zou er goed aan doen alle leden van de Executieve, zoals dit reeds in 1983 gebeurde, op het vlak van het buitenlands beleid te ondervragen.

De heer A. Kempinaire : Collega Suykerbuyk, het is toch niet logisch dat dit gebeurt nadat de begroting zal zijn goedgekeurd. Ware het niet logischer dat zij nu zouden worden gehoord ?

De heer H. Suykerbuyk : Mijnheer Kempinaire, ik zou niet durven vragen dat alle leden van de Executieve hier vandaag zouden aanwezig zijn. Ik laat uw logica voor wat ze is. In de Commissie kwamen de leden van de Executieve reeds in 1983 ; men kan dat dus herhalen. Overigens is deze begroting zodanig gestructureerd – dat weet de heer Denys ook – dat men met beleidsnota's voor de Commissie kan verschijnen. Het is dus helemaal niet erg dat wij na de bespreking van deze begroting in de Commissie dit beleid breedvoerig zouden evalueren.

Positief vind ik dat er bij verscheidene leden van de Executieve heel wat dynamiek bestaat in het federale denken en handelen, maar dit ongeor-

Suykerbuyk

dend optreden houdt toch gevaren in, gevaren ten opzichte van de buitenwereld die niet altijd weet wie wat vertegenwoordigt. Het gevaar zit hem ook bij degenen die deze Staats-hervorming niet genegen zijn – de neo-unitairen – die elke handelsmissie van een provinciegouverneur toejuichen maar verschrikt uitroepen dat Vlaanderens gelaat in het buitenland alleen via België mag worden vertoond. Met die realiteit wordt men elke dag geconfronteerd, doch men moet daaraan geen voedsel geven.

Het gevaar zit hem ten slotte ook bij het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, waar sommigen op sluitende wijze, met het argument dat men in het buitenland alleen Brussel kent, wel willen optreden voor de Gewesten en de Gemeenschappen. Dat hoeft helemaal niet. Het behoort tot uw verantwoordelijkheid daaraan paal en perk te stellen.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, met deze enkele bedenkingen heb ik willen aantonen dat deze Executieve dynamisch genoeg is maar dat ze ongeordend is. Er zijn dus vele redenen om wat meer systematiek en ordening in de grote tactische hefboom, die het Vlaams buitenlands beleid kan zijn, te brengen.

Ik zou aan de Voorzitter van de Executieve willen vragen op dat punt concrete initiatieven te nemen. De aankondiging ervan zal ons verheugen. **(Applaus bij alle leden)**

De Voorzitter : De heer Kempinaire heeft het woord.

De heer A. Kempinaire (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, collega's, ik heb geapplaudisseerd bij de toespraak van de heer Suykerbuyk. Wellicht zal ik dat straks niet meer doen. Het zal dan moeilijker zijn omdat hij toch die begroting, waarover zoveel kritiek is, uiteindelijk zal goedkeuren.

Ik feliciteer de verslaggever voor zijn uiteenzetting. Hij heeft de besprekingen zeer objectief weergegeven, maar wanneer men objectief is kan

men niet altijd de toon weergeven en het klimaat dat er heerste bij de bespreking in Commissie van de deelbegroting Buitenlandse Betrekkingen. Op zijn minst gezegd – dat lijkt zowel uit het verslag van de verslaggever als uit de uiteenzetting van de heer Suykerbuyk – had de bespreking in de Commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen weinig om het lijf.

Ik wil uit die commissiebijeenkomst een belangrijke conclusie trekken, namelijk dat het beleid inzake buitenlandse betrekkingen onsamenhangend, ongeordend, versnipperd en gebrekkig is. Dat is zowat de algemene toon die wordt gedeeld door al degenen die aan de besprekingen hebben deelgenomen.

Ik weet het, mijnheer de Voorzitter, de omvang van de kredieten inzake buitenlandse zaken zijn vrij bescheiden. Het objectief dat wij voor Vlaanderen nastreven is veel omvangrijker dan het bescheiden bedrag waarover het gaat wel laat uitschijnen.

Dat wil echter niet zeggen dat het objectief dat wij in het buitenland nastreven niet belangrijk is. Vlaanderen heeft nood aan een beter imago naar buiten uit. In dat opzicht was de bespreking in de Commissie totaal onbeduidend. Het was niet alleen de oppositie die daar de toon heeft aan gegeven, mijnheer Verhaegen. Het was de CVP-fractievoorzitter, uzelf dus, die de toon heeft aangegeven door na het voorlezen van een totaal aan betekenis missende nota door de Voorzitter van de Executieve, het debat in de Commissie in te leiden. U heeft daarbij uw ontgoocheling geuit, vooral voor de parlementsleden die aanwezig waren en over het feit dat dit de wijze zou zijn waarmee men de bekendmaking van Vlaanderen in het buitenland wil laten plaatsvinden.

Ik meen dat het uw eerlijke gedachte was en dat u in de Commissie eigenlijk de vraag heeft gesteld wie daar voor de gek werd gehouden met een dergelijk beleid van de Vlaamse Gemeenschap. U niet alleen heeft uw ontgoocheling geuit. De heer Suykerbuyk heeft dat ostentatief gedaan door de Commissie te verlaten.

De heer H. Suykerbuyk : Ik moest naar een andere Commissie.

De heer A. Kempinaire : U moest naar een andere Commissie, maar de manier waarop u het deed was veelbetekenend. De toon die u vandaag heeft aangeslagen geeft aan hoe groot uw ontgoocheling was. **(Opmerking van de heer H. Suykerbuyk)**

De heer A. Kempinaire : Dat mag ongetwijfeld, mijnheer Suykerbuyk.

Ik kan uiteraard de zienswijze van de meerderheid onderschrijven. Wat mij des te meer heeft ontgoocheld is dat de meerderheid een dergelijk onvolledig buitenlands beleid, waaromtrent in de Commissie een parodie werd opgevoerd, morgen zal goedkeuren. Op de vragen die door de commissieleden werden gesteld, werden geen duidelijke maar vooral ontwijkende antwoorden gegeven.

U zijt, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, ook belast met het buitenlands beleid. Met andere woorden, u zijt de coördinator van het buitenlands beleid van de Vlaamse Executieve. Verschuil u niet telkens met door te verwijzen naar andere Ministers die bevoegd zouden zijn voor het buitenlands beleid !

In de Commissie werden vragen gesteld over de Vereniging voor Opleidingsprogramma's in het Buitenland en u hebt geantwoord dat dit tot de bevoegdheid van Minister Coens behoort.

Er werden ook vragen gesteld in verband met de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel en daar hebt u verwezen naar Minister De Batse-lier om een antwoord te krijgen.

Aangezien u deze en nog vele andere vragen hebt doorverwezen naar verschillende andere bevoegde Ministers had de Commissie de bespreking van de begroting, mijnheer de Voorzitter van de Commissie, niet mogen beëindigen.

Men had een volgende commissievergadering moeten bijeenroepen waarop de verscheidene Ministers, bevoegd voor het buitenlands beleid, aanwezig zouden zijn zodanig dat wij

Kempinaire

op een meer volledige wijze antwoord kregen op de gestelde vragen. Het zou trouwens niet meer dan logisch zijn dat ook vandaag de Ministers hier in dit halfroond aanwezig zouden zijn om op de vragen die ik straks zal stellen, te kunnen antwoorden.

Ik vraag dus – en ik hoop dat de voorzitter van de CVP-fractie mij zal steunen – dat alle bevoegde Ministers tijdens dit debat zouden aanwezig zijn. Indien zulks niet het geval is, vrees ik dat dit debat opnieuw een slag in het water wordt en dat wij opnieuw het trieste beeld zullen krijgen van datgene wat zich in de commissievergadering heeft voorgedaan.

Jarenlang hebt u, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve – en ik ben goed geplaatst om het te weten – samen met het VEV ervoor gepleit dat een groot gedeelte van het beleid inzake de buitenlandse handelsbetrekkingen voor Vlaanderen door het Vlaamse Gewest zou worden gevoerd, aangezien meer dan 70 procent van onze Belgische export uit Vlaanderen komt en omdat – zoals u dat steeds zegt – wat wij zelf doen, wij beter doen.

Vandaag ressorteert een groot gedeelte van de weliswaar bescheiden middelen van de buitenlandse handel onder uw bevoegdheid. Daarnaast hebt u ook een zeer belangrijk gedeelte van de bevoegdheden inzake buitenlandse handel gekregen.

Bijna meer dan een jaar stel ik mij de vraag wat u, met de ter uw beschikking gestelde middelen, ten behoeve van het Vlaamse industriële leven en van de Vlaamse exporteurs hebt gedaan.

In het recente jaarverslag van de BDBH kunnen wij lezen dat de BDBH een deel van zijn middelen en bevoegdheden is kwijtgeraakt en alleen nog een coördinerende rol krijgt toebedeeld. Welnu, hier rijst de vraag wat er te coördineren valt. In dat verslag wordt eveneens vermeld dat er vanwege het Vlaamse Gewest geen respons komt, met andere woorden dat er aan Vlaamse zij-

de tot nu toe sprake is van een non-beleid inzake buitenlandse betrekkingen.

Meer concreet, op het vlak van het beleid inzake buitenlandse handel werd tot nu toe nog geen enkele werkelijk concrete beslissing genomen.

Voorts moet ik vaststellen dat men, of wij het nu graag horen of niet, in Wallonië verder gevorderd is dan in Vlaanderen. Daar werd reeds de AWEX, l'Agence Wallonne de l'Exportation, opgericht, die beschikt over een kader, die zijn zeg heeft in het Fonds voor de Buitenlandse Handel en haar vertegenwoordigers heeft bij Compromex en bij de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel. AWEX werd door de nationale Minister van Buitenlandse Handel als vrij positief beschouwd en als dusdanig behandeld. In het Waalse landsgedeelte bestaat de gestructureerde DARE, „Direction d'Administration des Relations Extérieures”, die bevoegd is voor de externe betrekkingen in verband met begrotingen, verzendingen, de top van de francofonie en voor andere opdrachten die de dienst werden toevertrouwd. Die Directie is uit haar startblokken geschoten en vertrokken met een personeelsstructuur, met bevoegdheden, met middelen en een eigen beleid.

Ik citeer even uit het interview van 3 november dat uw Minister bevoegd voor de Economische Aangelegenheden, de heer De Batselier, heeft toegestaan aan l'Echo de la Bourse. Er wordt daarin gevraagd : „Concrètement, qu'avez-vous déjà réalisé en matière de commerce extérieur ?”

Hij antwoordde : „Jusqu'à présent j'ai essayé de jouer le rôle du pompier. Il y a des désavantages issus de la régionalisation, parce qu'actuellement, la Flandre ne dispose pas d'une institution propre au contraire de la Wallonie qui possède son propre service qui est déjà opérationnel.”

Hij spreekt verder over de overheveling van het personeel : „Le transfert des fonctionnaires n'a pas encore eu lieu et j'ignore qui va travailler pour

moi. Je ne sais toujours pas lesquels des 22 attachés commerciaux vont aller à la Flandre et où ils travailleront. Comment pourrais-je mener une promotion ou une prospection sans disposer de ces informations ? Donc j'attends tout cela.”

Er werd hem nog de volgende vraag gesteld : „Votre position au sujet du conseil d'administration est-elle négociable ?” Daarop antwoordt hij : „Tout est discutable, mais je ne trouverais pas juste, qu'une stricte parité soit installée. Cela n'aurait aucun sens d'avoir régionalisé et de ne tenir aucun compte des données économiques issues de cette régionalisation. Cette prédominance doit être traduite dans les faits, même si les chiffres ne sont pas respectés strictement.”

Ik had het even over het beleid in de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel, over de tussenkomsten in de Raad van Beheer van het Fonds voor de Buitenlandse Handel. Ik stel vast dat inmiddels de Raad van Bestuur van de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel opnieuw is samengesteld op een louter paritaire basis, zoals dat in het verleden het geval was.

Ik weet dat er onderhandelingen gaande zijn voor de samenstelling van een nieuwe Raad van Bestuur, waarbij de Gewesten sterker zouden zijn vertegenwoordigd. De voorstellen ter zake gaan in de richting van een 5/5/5-verhouding, dit wil zeggen : vijf vertegenwoordigers voor het Vlaamse Gewest, vijf vertegenwoordigers voor het Waalse Gewest en vijf vertegenwoordigers voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gebied. Het komt mij voor dat het Minister De Batselier is die hierover de onderhandelingen voert.

Anderzijds citeer ik ook uit de Handelingen van de Vlaamse Raad van 13 juni 1989 waar u aan het woord zijt en zegt : „ik” – minister Geens dus – „behandel nu de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel. Ik heb mijn standpunt ter zake reeds vaak verduidelijkt en zal het nog eens herhalen”. Ik citeer uit de Handelingen, pagina 1135.

Mijnheer de Minister, graag zou ik vernemen wie nu eigenlijk bevoegd

Kempinaire

is voor de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel. Wie heeft dat dossier tot zich getrokken? Minister Urbain blijkt te ijveren voor het behoud van een drievoudige pariteit namelijk sociaal, regionaal en wat betreft de taal. Indien hij dat wil bekomen – u hebt daar ook naar verwezen, mijnheer de Minister – is een wetswijziging noodzakelijk.

Vandaar dan ook mijn vragen op welke manier de Vlaamse Executieve poogt de noodzakelijke nationale beïnvloeding in verband met de pariteit te weren? Wat zal uw houding zijn wanneer door de nationale Minister een voor Vlaanderen ongunstige wetswijziging zou worden voorgesteld?

Ik wil nog een reeks vragen stellen in verband met de BDBH en meer bepaald over het personeel dat moet worden overgeheveld.

Gaat men dan een parastatale instelling creëren waarin ook de GOM's zijn opgenomen?

Zal men het personeel opnemen in het Ministerie van Economie, Werkgelegenheid en Binnenlandse Aangelegenheden of wacht men de resultaten af van de studie die is aangekondigd en die moet worden gemaakt, door professor Kuyvers over de problemen van de buitenlandse handel? Omtrent deze studie, gevraagd door Minister De Batselier, heeft deze laatste verklaard dat de studie rond zou zijn tegen 15 november. Het zou aangenaam en nuttig zijn voor de leden van de Commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen, mochten zij in het bezit worden gesteld van die studie.

Mogelijk is het wel één van de aanbevelingen die professor Kuyvers aan de bevoegde Minister heeft gedaan, maar vindt de Executieve het niet hoog tijd om eindelijk eens werk te maken van een ernstige herdefiniëring van de taken van alle diensten en instellingen die met de buitenlandse handel bezig zijn? De GOM's hebben een stukje bevoegdheid en ook het VEV, de BDBH nationaal en de Delcredere dienst hebben alle-

maal een deelbevoegdheid. In het Vlaamse land, willen wij een dienst bewijzen aan onze Vlaamse exporteurs, moeten wij komen tot een ernstige coördinerende rol van de overheid.

De directeur-generaal van de BDBH, de heer Monfils, beklagt er zich over dat hij nog geen enkel contact heeft gehad met de Vlaamse Executieve.

De heer A. Denys : Dat is onvoorstelbaar.

De heer A. Kempinaire : Ik wil vernemen hoe men de besprekingen en onderhandelingen uiteindelijk gaat voeren.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, ik kan nu nog verder gaan met het stellen van - detailvragen, maar ik stel alleen vast dat er in de Commissie noch in uw inleiding noch door de vragen die werden gesteld, weze het dat zij moesten worden beantwoord door andere Ministers, over dit probleem enig antwoord of opheldering is gegeven. Op dit vlak durf ik derhalve zeggen, meer in het bijzonder wat betreft ons buitenlands beleid : arm Vlaanderen.

Ik besluit met te zeggen dat uiteindelijk dit alles geen boodschap brengt voor onze Vlaamse exporteurs, onze handelaars en industriëlen. Onze Vlaamse exporteurs hebben geen boodschap aan het gekibbel dat bestaat tussen Minister Geens en Minister De Batselier in verband met de bevoegdheden die nu in feite de hune zouden moeten zijn. Onze Vlaamse exporteurs hebben geen boodschap aan het geruzie dat er bestaat tussen de nationale Minister van Buitenlandse Handel en de misschien wel tien andere Ministers die een stukje buitenlands beleid in hun bevoegdheid hebben.

Onze Vlaamse exporteurs zijn enkel het slachtoffer van het feit dat er weeral meer bureaucratie bij te pas komt.

Het Fonds voor de Buitenlandse Handel, dat zeer belangrijk is, is vandaag nog altijd op het vlak van de Raad van Bestuur paritair samengesteld. De beslissingen dienen thans

weliswaar een goedkeuring te krijgen van de gewestelijke overheden, maar de betaling gebeurt uiteindelijk door de nationale BDBH.

Onze Vlaamse exporteurs worden slecht geholpen. Zij weten niet meer tot wie zij zich moeten richten. Zij beklagen zich over de laattijdigheid van de beslissingen en de hen toekomende betalingen.

Wat wij thans op dat vlak sedert één jaar zelf doen, dat doen wij helaas niet beter, integendeel, wij doen het slechter.

De Vlaamse Raad zou moeten betreuren dat op het vlak van de Vlaamse externe betrekkingen in werkelijkheid geen ernstig beleid wordt gevoerd. (**Applaus bij de PVV**)

De Voorzitter : De heer Van der Maelen heeft het woord.

De heer D. Van der Maelen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, het Europees vasteland beleeft momenteel het einde van een tijdperk en tevens een nieuw begin.

De Sovjetunie heeft ten opzichte van haar satellietstaten de Breznjevdoctrine door de Sinatradocline vervangen. Elk van die vroegere Oostbloklanden stelt nu het „I do it my wag” en ten gevolge daarvan beslissen zij soeverein over hun politiek en economisch systeem.

Wat vroeger een homogene zone van éénpartijstaten onder communistische hegemonie was, is nu een lappendeken van meerpartijstaten en grondig veranderde regimes.

Wat vroeger een cultureel gesloten wereld was, is nu terug een volwaardig en vooral open onderdeel van het brede Europese culturele erfgoed.

Wat vroeger een in zichzelf gekeerde economische zone onder Sovjethegemonie was – via de Comeconmechanismen – is nu een business opportunity voor het Westen geworden.

De gebeurtenissen in Centraal- en Oost-Europa zijn zo diepgaand dat nu reeds kan worden gezegd dat zij de kans bieden de toestand op ons

Van der Maelen

continent fundamenteel te wijzigen. Heel Europa wordt nu geconfronteerd met een uitdaging zonder weer-ga. De West- en Oost-Europeanen krijgen een historische kans om zelf hun continent vorm te geven. Het Europa van de confrontatie is ten einde en maakt plaats voor het Europa van de samenwerking.

Uit de Sovjetunie, Polen, Hongarije, de DDR en Tsjechoslovakische bereiken ons signalen dat de Oost-Europeanen vragende partij zijn om de economische, politieke, culturele en sociale banden aan te halen.

Her en der in West-Europa wordt de kans om deze banden aan te halen inderdaad gegrepen.

Ik geef eerst een paar voorbeelden op multilateraal vlak. In de Europese Gemeenschap worden tal van initiatieven ten gunste van Oost-Europa voorbereid en sommige daarvan werden het voorbije weekend goedgekeurd en vastgelegd. Het gaat om een stabilisatiefonds voor Polen, een overbruggingskrediet voor Hongarije, een Bank voor de Ontwikkeling en Modernisering van Oost-Europa, een Europese Stichting voor Kader-vorming, toegang tot communautaire samenwerkingsprogramma's, zoals Erasmus en Comett. Ik ben ervan overtuigd dat dit slechts het begin is van een lange lijst.

Ook op het bilaterale vlak stellen wij vast dat in West-Europa heel wat in beweging is.

Uit een verslag van een vergadering van de directeurs-generaal bevoegd voor de internationale culturele betrekkingen in de twaalf lidstaten, blijkt dat Frankrijk, de Bondsrepubliek, Groot-Brittannië en Nederland reeds in 1989 hebben beslist hun beleid bij te sturen en van de culturele samenwerking met het Oostblok de prioriteit voor 1990 te maken.

Ook in België hebben sommige overheden begrepen dat ze moeten reageren op de signalen uit de Oostblok-landen. In antwoord op een parlementaire vraag antwoordde Minister Grafé op 30 augustus jongstleden :

„Quoi qu'il en soit, les moyens budgétaires prévus pour ces échanges ne sont pas à la mesure de l'évolution en tours dans un certain nombre de ces pays. Aussi, ai-je bien l'intention de demander au Conseil de la Communauté française d'envisager une réévaluation de ces moyens pour 1990.”

De begrotingsbesprekingen in de Franse Gemeenschapsraad hebben inderdaad duidelijk gemaakt dat Minister Grafé woord heeft gehouden. De kredieten voor bilaterale culturele samenwerking zijn in belangrijke mate verhoogd, precies om tegemoet te komen aan de grotere nood aan culturele samenwerking.

Ook in het Waals Gewest zit men niet stil. De heer Liénard heeft naast een hele reeks op stapel staande initiatieven voor 1990 ook een Waalse technische dag in Hongarije aangekondigd. Met de Sovjetrussische deelstaat Georgië wordt in 1990 gewerkt aan een structuur voor economische en technische samenwerking.

Bij het aanhoren van deze initiatieven stelt men zich de voor de hand liggende vraag : waar blijft de reactie van Vlaanderen ? Ik heb de begrotingsdocumenten grondig nagelezen. Uit de beleidsnota Externe Betrekkingen is mij een intentieverklaring opgevallen : „Dankzij de door de wet van 8 augustus 1988 nieuw toegewezen bevoegdheden kan en moet Vlaanderen op een volwaardige manier participeren aan het internationale gebeuren in al zijn facetten”.

Dit zinnetje werd op diverse beleidsdomeinen vertaald, maar de belangrijkste internationale gebeurtenis van 1989 en ongetwijfeld van de jaren negentig, namelijk de ontwikkelingen in Oost-Europa, laat Vlaanderen blijkbaar onverschillig.

Ik heb zelfs geen spoor kunnen vinden van een aanzet tot een nieuw beleid ten opzichte van de Oosteuropese landen. Ik betreur dit, want ook Vlaanderen moet zich voor de ontwikkelingen in het Oostblok interesseren. De geschiedenis leert ons dat een hechte internationale samenwerking niet alleen een belangrijke garantie op veiligheidsvlak biedt,

maar daarenboven, zeker in het geval van de Oosteuropese landen, op een positieve wijze de groei van deze regimes naar een pluralistische democratie kan ondersteunen.

Precies daarom roep ik de Vlaamse Executieve op zo snel mogelijk een geïntegreerd Oost-Europabeleid uit te tekenen, dat gelet op de reeds opgelopen achterstand, ook zo snel mogelijk moet worden uitgevoerd. **(Applaus bij de SP)**

De Voorzitter : De heer Luyten heeft het woord.

De heer W. Luyten (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, het wegsmelten van de zekerheden was de titel van wat nu een soort vrije tribune is van de heer Manu Ruys in De Standaard. Ik ga soms meer akkoord met wat hij daar nu schrijft dan met wat vroeger in zijn verplichte hoofd-artikelen stond.

Dat wegsmelten van de zekerheden bepaalde de toon die vandaag doorklonk bij het bespreken van de begroting van de Vlaamse Raad. Het was een soort evaluatie een jaar na het aantreden van de nieuwe Vlaamse Regering.

Wij kunnen alleen maar verbijsterd toekijken naar het mirakel in het Oosten. Uiteraard hebben andere sprekers het reeds gehad over dat grote gebeuren waar wij tegenaan kijken, met een soort verbazing. De commentaren zweven tussen hoop en angst, want de gebeurtenissen volgen elkaar zo snel op.

Omdat ik historicus ben van aanleg, van vorming en van interesse behoor ik niet tot de groep waarvan Manu Ruys zegde dat de verbazing om wat er gebeurt te wijten is aan onwetendheid en ontoereikende vertrouwdheid met de geschiedenis, omdat vele mensen alleen het dagmoment beleven.

Met geestelijke tevredenheid kijken wij naar het mirakel in de Oostlanden van Europa, waar de fundamentele basiskracht in de menselijke geschiedenis, de vrijheidszin van de volkeren, het sterkst naar voren komt,

Luyten

waar de eigenheid van de volkeren het meest in gevaar was. De massabetogingen gaan niet door in Moskou, maar bij de volkeren zonder staat, zoals ik de minderheden ooit noemde, of met een gebrekkige staat, als we het model van het zelfbestuur in de Sovjetunie bekijken, of het satelliet-zijn van andere volkeren in Oost-Europa.

Wij kijken niet alleen maar toe. Ik was trots dat jonge mensen van de VU zo met hetzelfde ideeëngoed als ikzelf, zonder subsidies en zonder dat daarvoor iets in de begroting stond ingeschreven, jonge Tsjechen en jonge Oost-Duitsers uitnodigden en hen brachten naar ons geestelijk memoriaal de IJzertoren, getuige van de tragische gebeurtenissen van de twee wereldoorlogen.

Ook wie niet enthousiast was toen hier werd gediscussieerd over het -voorstel van mevrouw Zefa De Loore over de IJzertoren, zullen er deugd aan hebben beleefd dat ook die jonge mensen bij ons vredesmonument hun vredesboodschap hebben beleden.

Ik heb een van de mooiste momenten uit mijn politieke loopbaan meegeemaakt toen ik op 1 mei dit jaar in Vladslø voor de beelden van Käthe Kollwitz met mensen verdreven uit Wraclaw, het vroegere Breslau, en met een Poolse delegatie samen Alle Menschen werden Brüder heb gezongen, het lied van de meest beroemde Vlaming uit mijn streek afkomstig.

Er wonen nog tien van Beethovens in Berlaar. Ook in Heist-op-den-Berg staan er nog een reeks op de kiezerslijst. In heel Duitsland woont er geen één meer.

Misschien is het interessant dat volgende anekdote voor de geschiedenis wordt vastgelegd. Tijdens die droevige periode van Europese tegenstellingen van 40-45 was er in Heist-op-den-Berg een muzikale Duitse Orts-Kommandant die daar plots tot zijn verbazing een van Beethoven in de namenlijst van Heist-op-den-Berg zag staan. Deze muzikale man was

zo getroffen dat hij onmiddellijk dat kleine pachtertje van aan de rand van Heist-op-den-Berg uitnodigde naar de Orts-Kommandantur. Hij vroeg in zijn beste Nederlands: „Zijt gij een van Beethoven? Zijt gij familie van Ludwig van Beethoven?” Met knikkende knieën zei de boer: „Mijnheer, wat hij ook mag gedaan hebben, ik heb er niets mee te maken”. Dat was Vlaanderen in 1940-1945. Nu staat dit verhaal in de annalen van de Vlaamse Raad omdat ik het te mooi vond vanuit de tegenstelling van vroegere Europese burgeroorlogen en van het vroegere arm Vlaanderen.

Wij staan dus met vreugdevolle verbazing aan te kijken tegenover de Oosteuropese gebeurtenissen en het is hier de plaats ons af te vragen waar onze Regering staat bij de bespreking van de begroting met het onderdeel buitenlandse en Externe Aangelegenheden. Er werden opsommingen gemaakt van wat wij in Europees verband doen.

Ik heb ondervonden dat wij een typisch eigen opstelling hebben en die moet niet altijd veel geld kosten. Wij hebben een ideeëngoed aan te brengen in dit proces dat zich in de Oostlanden voordoet. Ik heb de kracht van dat ideeëngoed reeds herhaaldelijk kunnen uittesten bij contacten met mensen van deze volkeren. Ik noem dat ons federalistisch nationalisme of zoals andere het willen formuleren: federalistisch Europeaan zijn op natie-basis.

Wat gebeurt er op dit ogenblik? Manu Ruys schrijft: „Wie een jaar geleden verwees naar de explosieve nationaliteitenkwestie in de Sovjetunie, meer bepaald bijvoorbeeld naar de Oekraïners, zag slechts vragende blikken. Welke nationaliteiten? Welk Oekraïne? Vandaag ontdekt men problemen die altijd hebben bestaan.” Wij als Vlaams-nationalisten waren daaraan reeds lang geïnteresseerd. Onze contacten gingen veel verder dan Zuid-Europa of de minderheden in West-Europa.

De geestelijke boodschap van dat federalisme gebaseerd op de eigen identiteit van de volkeren is een

boodschap die wij kunnen brengen in dit grote proces dat zich daar afspeelt.

Ik heb het onlangs verteld, maar het is nuttig het ter illustratie te herhalen voor de inspiratie van onze eigen Vlaamse bevoegdheid. Toen wij met de Commissie van Binnenlandse Zaken van de Senaat in de Sovjetunie een studiereis maakten, hebben wij in het Kremlin een gesprek met parlementairen uit de Opperste Sovjet gevoerd. Wij stelden hen de vraag of het juist is dat hun nationaliteitsmoeilijkheden voor een groot gedeelte voortkomen uit het feit dat de grote groep Russen, als ze zich ergens vestigden bij een van de andere volkeren, een legale noch een sociologische verplichting hadden zich aan te passen aan het basisfeit dat de enkeling zich moet aanpassen aan het volk waar hij naartoe gaat.

De Voorzitter van die Commissie, een zeer vooraanstaand iemand in de Opperste Sovjet zei: „Laat mevrouw X antwoorden, zij is van Moldavië en zij kan daarop beter antwoorden.” Zij zegde: „Wat ik nu zeg zou ik twee jaar geleden niet hebben durven zeggen, maar het is inderdaad zo dat de Russen zich nooit hebben aangepast en daar komen onze problemen van voort. Nu wij toch opnieuw de ereplaats geven waar wij altijd recht op hadden, krijgen wij in Moldavië betogingen, stakingen en manifestaties van de Russen die zich nooit hebben aangepast.”

Dat is een les die uit onze geschiedenis kan worden geleerd. Het is een ander inter-nationalisme dan het vage cosmopolitisme dat door mensen, als bijvoorbeeld Ludo Dierickx, wordt verkondigd.

Wij zijn geen nationalist van het „Deutschland über alles”. Wij houden meer van de strofe: „Einigkeit und Recht und Freiheit”. Wij zijn geen aanhangers van „La France d'abord”. Het „droit à l'authenticité et la diversité”, zoals Mitterrand eens zegde, verheugt ons meer.

Er is nog eentje achterop, die koloniale oorlogen in de Falklands speelt: de IJzeren Lady. Ze staat

Luyten

achter op Europees vlak. Laat ze maar ingehaald worden door de tijd.

Wij zijn toekomstnationalisten, geen nationalist met het sterkste leger, maar nationalist met de geestelijke en rijke verscheidenheid die de volkerenspiegel is in Europa.

Zoals mijn voorganger heeft gesuggereerd en zoals de Walen al doen op sommige terreinen, wil ik een zeer duidelijke politiek volgen en er de middelen voor inschrijven. De Vlamingen moeten zelfstandig contact nemen met de volkeren in de Oostlanden. Wij worden er goed ontvangen. Ik heb er ondervinding van. Wij hebben die contacten steeds moeten nemen met eigen middelen, want we konden ze niet via een of andere subsidie laten betalen.

De volkeren die een culturele ontvoeringsstrijd hebben gestreden of nog strijden, staan binnen het kwartier, welke voorgeschiedenis ze ook hebben, open voor volkeren, zoals het Vlaamse volk, dat een gelijkaardige geschiedenis heeft gekend.

Mevrouw De Backer heeft toen ze Minister van Cultuur was gezegd : „Vlaanderen moet voorbeeld en begeleider zijn van andere volkeren in Europa die een gelijkaardige problematiek en geschiedenis hebben gehad als de onze”.

Ooit gingen de Hanzesteden tot in het Balticum. Wat is twintig of dertig jaar in een evolutie of in de geschiedenis ? Als de economische ontwikkelingen worden voortgezet, ligt de Oostzee opnieuw tussen Duinkerken en Königsberg, zoals Ludo Simons schreef in zijn doctoraatsthesis.

Dit is het grote geestelijke goed dat Vlaanderen kan inbrengen in het proces. Grote middelen hebben wij niet. Wij moeten ons niet inbeelden dat wij de verhoudingen tussen de Verenigde Staten en de Sovjetunie fundamenteel kunnen bepalen.

Dit belet niet dat we niet consequent moeten optreden in dit Europa. Eerste Minister Martens zei ooit : „Toen ik in Parijs kwam, dacht ik in een Europese Regering te zitten”.

Onze verantwoordelijkheid is groter in eigen Westeuropese hoek. Ik heb dit al gezegd in de Senaat. De hulpcommissaris van Brussel begreep niet wat er gebeurde toen we voor de zoveelste keer – en ik was het bijna verleerd – werden opgeleid bij de Spaanse ambassade uit protest tegen de moordaanslag op Baskische parlementsleden.

Het is ellendig dat, als met mitrailletten wordt geschoten op parlementsleden in een Europees land – in een zeer troebele context van samenspel tussen moordeskaders en bepaalde franquistische politieagenten, of fragmenten van het vroegere franquisme West-Europa beschaamd en gegeneerd wegstijgt. Zelfbeschikkingsrecht past niet in West-Europa. Zoiets past alleen maar voor Esten, Letten, Litauwers, Oekraïners en Armeniërs. Als het oudste volk van Europa, de Basken, zijn rechten opeist, is Europa gegeneerd. Dit is wat ik noem : Westeuropese hypocrisie.

Ik kan de vergelijking maken want ik heb al in vier landen in de gevangenis gezeten. Ik vraag me af of het optreden in bepaalde gevallen van de Brusselse politie nog mogelijk is in Praag.

Er is een democratiseringsproces aan de gang. Denk aan wat er in Oost-Duitsland gebeurt in verband met de geheime politie en de politieke corruptie.

Fractie leider Van Grembergen heeft deze ochtend al gesuggereerd dat we een aantal van onze eigen, zo waardevolle democratische normen zouden moeten herdenken naar aanleiding van wat in het catharsisch-democratisch proces in Oost-Europa gebeurt. In Europa is een snelle evolutie aan de gang.

In een recente interpellatie gericht tot de heren Coens en Dewael formuleerde ik een zorg die gedeeld wordt door de heer Suykerbuyk, in verband met onze positie als culturele en taalgemeenschap in de 21e eeuw : onze Nederlandse gemeenschap. Ik voel mij thuis in Groningen, net zoals ik mij ook thuis voel bij andere volkeren. Pater Strakke zei : „Eerst mens, dan volk en cultuur”.

Nadien beginnen we ruzie te maken over de manier waarop wij via godsdienst, politieke partij, kleur of syndicaat de wereld gaan verbeteren.

In die zin is ons dichtste dierbare of broederbuitenland Nederland zich soms niet bewust van de problemen die wij aanvoelen en die wij onmiddellijk kunnen situeren wanneer zij zich in het Oostblok voordoen. Het wordt hoog tijd dat wij, uitgaande van het versnellingsproces in de Europese context, ook het versnellingsproces van de Europese integratie bewerkstelligen. Wij hebben hier immers voorbeelden aangehaald van het ontstellend onbegrip op niveau : een universiteitsprof in Nederlands zegde ooit : „Wanneer het Nederlands in de 21ste eeuw moet verdwijnen, wel dan moet dat maar gebeuren”.

Dergelijke formuleringen drongen zelfs door tot bij sommigen in de Taalunie ; waar die onverschilligheid soms ook merkbaar is.

Vlaanderen zal op dit vlak de motor en de dynamiek moeten zijn van de Nederlandse cultuurgemeenschap.*

De beleidsnota Externe Betrekkingen van de Voorzitter van de Vlaamse Regering handelt onder andere over de wijze waarop politiek wordt gevoerd, over het feit of er niet te veel losse initiatieven worden genomen, waarbij iedereen op eigen houtje de wereld wil verkennen. Op dat vlak – wat ik mijn dierbaarste buitenland noem – zou ik voor mijn vrienden van Frans-Vlaanderen willen oproepen tot wat Minister Coens zei op een recente bijeenkomst van de Taalunie, namelijk dat verschillende Ministers samen hun verantwoordelijkheid willen opnemen in verband met Zuid-Vlaanderen – of Noord-Frankrijk – indien men het voorzichtiger wil uitdrukken. Dit zou ik toch even in herinnering brengen, al zal ik er niet verder over uitweiden.

Al mijn wensen, ook die van de collega's, zullen slechts gestalte krijgen wanneer in de derde fase wordt uitgewerkt wat in de Regeringsverklaring werd voorzien.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, uw nota stipuleert duidelijk

Luyten

dat de Vlaamse Regering van bij de aanvang bij deze problematiek moet worden betrokken.

De heer Denys is momenteel afwezig en misschien krijgt de heer Kempinaire ten onrechte mijn volgende vraag toegespeeld. Wanneer wij de hele dag worden gekapitteld door de super-Vlamingen van de PVV, stel ik mij toch vragen bij een recent interview van de Minister van Cultuur, de heer Dewael, gepubliceerd in De Standaard, waarbij hij verklaart dat het verdragsrecht best tot de bevoegdheid van de centrale overheid blijft behoren.

Deze uitspraak is in tegenstrijd met wat ik hier vandaag heb horen zeggen door de leden van de PVV. Ik verontschuldigd mij, mijnheer Kempinaire, maar deze morgen is een van uw partijgenoten, de heer De Croo, er zo ingevlogen tegen mijn fractieleider, de heer Van Grembergen. Maar ik bewonder meer het temperament van de heer De Croo dan de inhoud van zijn uitlatingen.

Ik citeer hier een belangrijke PVV-teenstrijdigheid rond een zaak die ons allen aangaat en die wij hier alleen belijden, met name dat Vlaanderen zoveel mogelijk gestalte moet krijgen in het buitenland en zoveel mogelijk middelen ter beschikking moeten worden gesteld om ons in het buitenland te laten gelden.

De heer A. Kempinaire : Verdragsrecht is niet zo eenvoudig !

De heer W. Luyten : De Sovjetunie omvormen tot een vrije democratie is ook niet zo eenvoudig. In de Vlaamse Beweging hebben wij geleerd : waar een wil is, is een weg.

Bij de aanvang van de bespreking van de derde fase van de Staatshervorming raden wij de Vlaamse Regering aan duidelijk de Vlaamse eisen in dit verband te verdedigen.

Tot Minister Dewael wil ik zeggen dat hij blijkbaar op de kentering der tijden is geboren met in zijn hart nog de oude tegenheden, zoals Henriette Roland Holst-Van der Schalck heeft

gezegd. Wanneer ik dergelijke uitlatingen lees, wil ik hem antwoorden : durf nu eens eindelijk opnieuw grote Vlaming worden in het vooruitzicht van het grote Europa, in plaats van un petit belge te blijven.

Wij wensen de Vlaamse Regering evenveel kordaatheid naar de Belgische Regering toe als de regeringen van Letland, Estland en Litauwen naar Moskou toe betonen.

Enkele jaren vóór de herdenking van 100 jaar Kritiek van de Vlaamse Beweging van August Vermeylen wil ik over Vlaanderen in Europa herhalen dat wij in de 21e eeuw zouden willen optreden als grote Vlaming in dit prachtige concert van de volkeren dat mede met de gebeurtenissen in Oost-Europa zich aan het voltrekken is als één van de meest hoopvolle gegevens voor de mensheid in de jongste decennia. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Bockstal heeft het woord.

De heer E. Bockstal (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, ik zal trachten kort te zijn en op meer formele wijze mijn uiteenzetting te houden als Voorzitter van de Commissie.

Eerst en vooral wil ik de verslaggever danken voor zijn objectief verslag. Ten behoeve van collega Kempinaire zullen wij dit de volgende keer misschien doen met interpretatieve achtergrondmuziek.

Mijnheer de Voorzitter, de zorg van de commissieleden moet ook mijn zorg zijn. De inhoudelijke bevoegdheidsverdeling onder de verschillende Ministers brengt problemen van coördinatie met zich mee. De overheveling van bevoegdheden die wij het laatste jaar hebben meegemaakt, is daar zeker niet vreemd aan.

Ik wil alleen maar verwijzen, hoewel alle vergelijkingen mank lopen, naar de lijdensweg die wij hebben gekend met de Nationale Huisvestingsmaatschappij, de Nationale Landmaatschappij, de lastige geboorte van Kind en Gezin en de overheveling van de RVA naar de VDAB. Problemen zijn er om te worden opgelost en niet om over te zaniken.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, ik wil een paar voorbeelden formuleren, onder meer dat alle Ministers vóór eind januari 1990 aan de Commissie hun beleid zouden voorleggen en bespreken aan de hand van een beleidsnota. Als dat vóór eind januari gebeurt, hebben de commissarissen nog de tijd om het beleid grondig te evalueren en te controleren.

Dan heb ik nog een tweede voorstel waardoor we niet meer in de fouten van het verleden zouden vervallen. Ik stel voor dat de Commissie naar aanleiding van de bespreking van de volgende begroting eerst alle Ministers hoort die iets te maken hebben met externe betrekkingen. En dan denk ik onder meer aan de Ministers belast met buitenlandse handel, onderwijs, cultuur, milieu en ruimtelijke ordening. Achteraf zou dan een coördinatie kunnen gebeuren door de Minister bevoegd voor externe betrekkingen. Door deze werkwijze zouden de commissieleden met meer kennis van zaken de algemene discussie kunnen aangaan.

Dan heb ik nog een derde voorstel. Wij staan voor een jonge staat, een staat in wording. Hier en daar wringt er nog iets. Het zou goed zijn met alle geïnteresseerden dit jaar een soort Staten-generaal voor de externe betrekkingen van de Vlaamse Gemeenschap te organiseren. Ik denk dat dit echt noodzakelijk is, omdat het nuttig zou zijn naar buiten uit een beleid te kunnen uitwerken dat rekening houdt met alle facetten van dit externe beleid. **(Applaus)**

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik dank al degenen die tot dit debat hebben bijgedragen en meer speciaal de rapporteur die ik feliciteer voor zijn uitstekend verslag.

De Voorzitter van de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden heeft een procedure voorgesteld waarmee ik volmondig kan akkoord gaan.

Alle Ministers die te maken hebben met externe betrekkingen zouden bij

Geens

de Commissie een nota indienen die dan dadelijk zou worden besproken. Vanaf volgend jaar zullen we dus eerst een bespreking hebben met de verschillende Ministers en nadien een synthesebespreking. Ook de suggestie van een Staten-generaal voor de Vlaamse externe betrekkingen vind ik een uitstekend idee dat ik alleen maar kan onderschrijven.

Wanneer de Vlaamse Raad dit wil doen, dan mag hij daarvoor op mijn medewerking rekenen. Ik ben zelf ook bereid een dergelijke Staten-generaal te organiseren. Dit wenste ik te zeggen in verband met de methodiek en ik kom thans bij de kern van de zaak. **(Onderbreking van de heer Kempinaire)**

Het is een voorstel van de heer Bockstal. De Raad zal daarover zelf moeten beslissen. Men verwijt ons altijd dat wij de Raad geen initiatief laten en dat wij onze zienswijze van uitvoerende macht opdringen aan de Vlaamse Raad. Welnu, het zal dan eens anders zijn. **(Onderbreking van de heer Kempinaire)**

Ik kom thans tot de kern van de zaak. Iedereen brengt naar voren dat er onvoldoende structuur zit in het optreden van de Vlaamse Gemeenschap in het buitenland. Dat moet niemand verwonderen. Het zit eigenlijk ingebakken in de bijzondere wet. Immers, op een domein dat belangrijk is voor de buitenlandse betrekkingen, met name de buitenlandse handel, is uitdrukkelijk in de wet voorzien dat er een gemengd optreden is van de centrale overheid en van de gewesten. Hetzelfde geldt trouwens voor het wetenschappelijk onderzoek. Dat is ook een domein dat voor de externe betrekkingen niet onbelangrijk is.

Daar waar wij de plenitude voor de buitenlandse betrekkingen zouden hebben, is het wettelijk arsenaal nog niet volledig afgewerkt. Zo kunnen wij bij voorbeeld inzake het verdragsrecht niet opereren, aangezien de Grondwet op dat punt niet is gewijzigd.

Ik maak daar trouwens geen dra-

ma van. Er bestaan alle soorten van samenwerkingen tussen landen, gemeenten of wat dan ook, die niet de vorm moeten aannemen van een verdrag, van een traité. Men heeft verwezen naar het samenwerkingsakkoord dat collega Kelchtermans in Polen heeft gesloten. Wij hebben sedert jaren een aantal samenwerkingsakkoorden met Québec, met een paar gewesten in Frankrijk en op verschillende plaatsen, zoals bij voorbeeld met Senegal.

Het is niet de juridische formule van internationale verdragen die ons belet op te treden in het buitenland. Internationale verdragen worden trouwens hoofdzakelijk afgesloten in aangelegenheden betreffende oorlog en vrede. Dit is voor ons niet actueel. Verder hebben zij vooral betrekking op het vermijden van dubbele belasting, op aangelegenheden inzake nationaliteit en zo verder. Internationale samenwerking hoeft niet noodzakelijk te gebeuren in het kader van een verdrag. Men mag trouwens niet vergeten dat men steeds met twee moet zijn om een verdrag af te sluiten. Samenwerkingsverbanden komen gemakkelijker tot stand.

De vraag rijst of wij met de Europese Gemeenschap, meer bepaald met de Europese Commissie kunnen samenwerken. Het antwoord is positief. Niets staat die samenwerking in de weg. De Vlaamse Regering is op dit stuk trouwens een voorloper geweest. Wij hebben ter zake een model gecreëerd. Het toekomstcontract Limburg werd immers afgesloten tussen vier partners, namelijk de Europese Gemeenschap, de centrale Belgische Regering, de Provincie Limburg en de Vlaamse Regering. De Voorzitter van de Vlaamse Executieve was tevens voorzitter van de werkgroep. Ik heb aan de Eerste Minister gevraagd of de centrale Regering haar vertegenwoordigers in die groep zou willen aanduiden, aangezien dit nog niet is aangepast aan de nieuwe structuur van de Regering en van de Staat.

Er is een beweging op gang gekomen van het Europa van de regio's. Er werd een eerste keer vergaderd in oktober te Munchen. Een tweede

vergadering zal eind april te Brussel plaatsvinden. De Europese Commissie heeft haar medewerking verleend aan een eerste vergadering. Alles draait rond de vraag hoe de regio's kunnen samenwerken met de Europese Gemeenschap.

Ter zake bestaan een reeks mogelijkheden. Onlangs werden de structuurfondsen, namelijk het Europees Landbouwfonds, het Europees Sociaal Fonds en het Europees Regionaal Fonds herzien. Men werkt er volgens de afbakening van bepaalde gebieden, terwijl de Commissie een begrip van beleidsniveau, dat daar het dichtst bij aansluit, namelijk de regio, hanteert.

Deze ontwikkeling biedt ook mogelijkheden voor de landen van Centraal-Europa, waarover men zoveel heeft gesproken. Ook Joegoslavië en Tjechoslowakije zijn verdeeld in analoog georganiseerde regio's waardoor politiek contact vrij gemakkelijk kan groeien. Ik verwacht zeer veel van de Conferentie van Europa van de Regio's in april van volgend jaar.

De Taalunie moet inderdaad als volwaardig worden beschouwd, ook door onze Nederlandse partner. In feite betreft het een internationaal verdrag tussen Nederland en België, waarvan het Belgische Parlement de uitvoering heeft toevertrouwd aan de Vlaamse Gemeenschap. Met andere woorden een delegatie van internationale verdragen aan de regio's en Gemeenschappen is mogelijk.

Dit feit bestaat reeds lang en kan ook op andere domeinen worden toegepast. Zo wordt in een artikel in de nieuwe Oostenrijkse Grondwet bepaald dat de Länder internationale verdragen kunnen sluiten met aangrenzende Länder of landen.

De heer H. Suykerbuyk : Het gaat om verdragen die moeten worden getekend door nationale Ministers !

Minister G. Geens : Ik geef slechts een voorbeeld. Wij kennen de formule van een nationaal verdrag waarvan de uitvoering gedelegeerd wordt aan de Gemeenschappen. De Taalunie is al tien jaar functioneel. Het ogenblik is aangebroken om ernstig met de

Geens

Nederlandse partner te praten over de toekomst van onze taal en onze kleine cultuurgemeenschap in het grote Europa en hoe wij de Taalunie meer inhoud kunnen geven.

De heer W. Luyten : Een gemeenschap van 20 miljoen is toch niet zó klein !

Minister G. Geens : Het hangt ervan af hoe je het bekijkt, mijnheer Luyten. 20 miljoen is natuurlijk niet klein. Ik heb echter ooit de Minister van Groot-Brittannië zich horen afvragen : „Wat gebeurt er dan met het ballisch in Europa ?”

Met 20 miljoen Nederlandssprekenden in Europa vormen wij een niet zo kleine groep, maar andere, grotere culturen hebben een grotere impact. Wij moeten er voor zorgen dat wij gelijke tred houden met de andere of zelfs sterker vooruit gaan. Daarvoor is de samenwerking tussen Nederland en de Vlaamse Gemeenschap nodig.

Deze samenwerking moet opnieuw worden besproken met de nieuwe Nederlandse Regering. Collega Suykerbuyk stelt voor om het krediet te verhogen. Als de Nederlandse bijdrage wordt verhoogd kan het probleem opnieuw worden bekeken.

De heer H. Suykerbuyk : Mag ik u even onderbreken, mijnheer de Minister, want hetgeen u nu zegt is heel belangrijk. U kent de financieringstechniek van de Taalunie. Dit gebeurt namelijk op basis van eenderde-tweederde-regeling, zijnde de Vlaamse Raad en de Staten-generaal. Als bij voorbeeld de Nederlandse bijdrage niet wordt verhoogd, kan ook de Vlaamse bijdrage niet worden verhoogd en vice-versa.

Gelet op de nieuwe regeringsformatie wordt de Nederlandse begroting pas in maart 1990 besproken. De Vlaamse Raad moet in dit verband nu een beslissing nemen om eventueel de bijdrage te verhogen, al was het maar om Nederland de kans te geven dit ook te doen. Indien Nederland nadien beslist om de bijdrage niet te verhogen, dan wordt het krediet niet besteed.

Het Vlaams buitenlands beleid is onsamenhangend, ongeordend, vetwippcrd CW gebrekkig, poneerde de heer A. Kempinaire (PVV)

Vorige week waren er contacten op het vlak van de Interparlementaire Commissie. Daaruit is gebleken dat de verhoging van de Nederlandse bijdrage zo goed als vast staat. U hoeft zich geen zorgen te maken over de vraag of Nederland al dan niet zijn bijdrage zal verhogen.

De Vlaamse Raad moet echter als eerste de verantwoordelijkheid op zich nemen.

Deze procedure moet grondig worden bekeken, mijnheer de Minister.

Minister G. Geens : Ik zal de procedure controleren. Als u zegt dat het zo goed als vast staat, dan geef ik dat nog niet de nodige garantie. Wij moeten dit eens ernstig bespreken met de Nederlandse Regering en weten waar wij met die Taalunie aan toe zijn. Dan zullen vele zaken gemakkelijker kunnen worden geregeld.

U heeft een overzicht gekregen over de momenteel bestaande culturele akkoorden. Een aantal ervan worden gereactiveerd. We moeten trouwens het domein van de culturele akkoor-

den uitbreiden. Het betreft niet cultuur in de enge zin van kunst, maar wel de samenwerking op het wetenschappelijk vlak, op het vlak van onderwijs, enzovoort. Wij moeten duidelijk onze prioriteiten leggen. Wij zijn daarmee bezig en ik zal u daarover binnenkort verder kunnen inlichten.

Ik kom zo tot de buitenlandse handel. Dit is één van de materies die in de bijzondere wet nogal moeilijk is geregeld, omdat men daar in feite een concurrerende bevoegdheid heeft tussen de centrale en de gewestelijke overheid. Dat is de kern van het probleem. Bijgevolg moet men de structuren aanpassen aan deze regels.

Zoals ik in de Commissie heb gezegd is het de Vice-Voorzitter van de Executieve, de heer De Batselier, die daarvoor bevoegd is.

Ik kan u alleen de stand van zaken geven. In verband met de samenstelling van de Raad van Beheer van de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel hebben wij de centrale Regering gezegd dat wij een vertegenwoordiging wensten van de Gewes-

Geens

trekkingen een globaal gesprek konden voeren. Er mag niet worden uitgegaan van de idee dat er op dat domein niets gebeurt. Verschillende Ministers zijn bevoegd. In vergelijking met de unitaire staat is er niets veranderd : er is een Minister van Buitenlandse Zaken, een Minister van Buitenlandse Handel, er was een Minister van Onderwijs die ook buitenlandse initiatieven nam, een Minister van Volksgezondheid enzovoort.

Een laatste punt heeft betrekking op het optreden van de Gemeenschappen in de Europese Gemeenschap, op de ministerconferenties enzovoort. Het probleem rijst niet voor ons optreden als Gewest. Immers, de Staat treedt hier op en de Gewesten worden bij de voorbereiding van de Belgische standpunten betrokken.

Er is overleg over deze materies, maar het Gewest zelf kan niet optreden.

Inzake gemeenschapsaangelegenheden kan dit wel. Wij hebben trouwens een pragmatische regeling gevonden met de Minister van Buitenlandse Zaken, waarbij de Gemeenschappen aan Europese Ministerraden en dergelijke kunnen deelnemen. Dit geschiedt bij beurtrol waarbij gedurende zes maanden, bij voorbeeld, een Vlaming en dan een Franstalige wordt afgevaardigd.

Er rijst alleen een probleem wanneer er moet worden gestemd en er geen éénduidig standpunt is ingenomen door de twee, of de drie Gemeenschapsministers van ons land. Dit kan soms leiden tot moeilijkheden, maar ik ben ervan overtuigd dat die altijd kunnen worden opgelost. Er zijn een paar spijtige voorvallen geweest waarbij België geïsoleerd stond, omwille van het feit dat men onvoldoende voorafgaand had genegotieerd. Alles kan pragmatisch worden geregeld. Er is geen enkel probleem als men de zaak van Belgische zijde correct speelt. Vanuit Europees standpunt kan dat geen probleem opleveren.

De nieuwe formule werkt nu al een

tijd. Laten wij afwachten wat zij oplevert. Als men er toe komt in het kader van de volgende Staatshervorming dit alles te regelen, dan is dat des te beter. Het is een ingewikkelde aangelegenheid. Ondertussen kunnen wij, door op pragmatische wijze op te treden, heel wat vooruitgang boeken op het vlak van de buitenlandse politiek van de Vlaamse Gemeenschap. (**Applaus op talrijke banken**)

De Voorzitter : De heer Luyten heeft het woord.

De heer W. Luyten : Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, ik heb vernomen dat wij bepaalde dingen op ons zullen nemen, namelijk de Conferentie van de Regio's in april van volgend jaar. Ik ken de structuur van dit opzet niet, maar het zou misschien nuttig zijn die enigszins te verbreden, minstens voor ons als gastheer. Zoals u zo vriendelijk hebt gezegd ter gelegenheid van Flanders Technology, moeten de leden van de Commissie voor de Externe Betrekkingen van de Vlaamse Raad bij de opvang worden betrokken, voor – wat ik noem – het menselijk contact met mensen uit gelijkaardige streken. Ik ben altijd graag ter beschikking zelfs om te zingen 's avonds bij het avondmaal. (**Gelach**)

Bovendien wens ik nog een suggestie te doen. Tijdens de Vlaamse Week was ik in Eupen. Wanneer men een ontspanningsavond voor deze mensen organiseert doe dit dan met groepen van waarde – met het Brabants Volksorkest. Van dit orkest worden zelfs in de Sovjetunie platen verkocht. In Eupen hadden wij een imitatie-jazz-groep waarbij de Duitsers in Eupen vroegen of wij niets beter hadden om het Vlaams gelaat te tonen. Wij dienen ervoor te zorgen dat ons cultureel visitekaartje kwalitatief wel degelijk van ons is.

Bij de heer Eyskens kreeg ik ter gelegenheid van de begroting van Buitenlandse Zaken onvoldoende echo inzake onze contacten.

U heeft gezegd dat er akkoorden met de Sovjetunie bestaan. Hoogleraars rechten die wij in de Sovjetunie

hebben ontmoet en vroegen of zij met ons volk zouden kunnen kennismaken ten einde te vernemen hoe wij de problemen hebben opgelost. Indien u dat wenst zal ik u graag de naam geven van een Russisch parlements lid, dat Voorzitter is van de Commissie voor de Grondwetsherziening in de Sovjetunie. Ik denk dat het nuttig zou zijn deze personen bij ons op te vangen in plaats van hen elders te laten verzeilen.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Dames en heren, conform artikel 67.2 van het Reglement van Orde vestig ik er uw aandacht op dat wij thans de sprekerslijst ambtshalve afsluiten.

Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om halftien en om 14 uur opnieuw bijeen om de algemene bespreking voort te zetten met de materie Binnenlandse Aangelegenheden, met inbegrip van de behandeling van het ontwerp van decreet tot oprichting van een Vlaams Financieringsfonds tot Herstel van de Gemeentefinanciën en daarna de materie Welzijn en Gezondheid, alsmede de materie Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting.

Is de Raad het daarmee eens ? (**Instemming**)

Dan is aldus besloten.

De vergadering is gesloten.

- De vergadering wordt gesloten om 18.25 uur.